

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Медичний інститут
Кафедра внутрішньої медицини післядипломної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ проф. Л.Н. Приступа
“ _____ ” _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Внутрішня медицина»

Модуль 3. Сучасна практика внутрішньої медицини.

Модуль 4. Невідкладні стани у клініці внутрішньої медицини

Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст

Напрямок підготовки: спеціальність 7.12010001 “Лікувальна справа”

Форма навчання: денна, 6-й рік навчання

Характеристика навчальної дисципліни: «Внутрішня медицина. Модуль 3.
Сучасна практика внутрішньої медицини. Модуль 4. Невідкладні стани у
клініці внутрішньої медицини»

Виписка з навчального плану

Семестр викладання	Загальний обсяг, годин/кредит	Аудиторні заняття, годин				Самостійна робота студента, годин			Форма контролю іспит (д/з)	
		всього	лекції	практичні (сем.)	лабораторні	всього	у тому числі			
ІРС під керівн. викладача	Інд. завдання вид/обсяг						Самостійне опрацювання матеріалу			
11-12	438/15	288	-	288	-	150	-	-	150	підсумковий модуль

Робоча програма навчальної дисципліни «Внутрішня медицина» Модуль 3.
Сучасна практика внутрішньої медицини. Модуль 4. Невідкладні стани у клініці
внутрішньої медицини для студентів VI курсу за галуззю знань **222 «Медицина»**,
спеціальності **7.12010001" Лікувальна справа"**.

Розробники: Псарьова В.Г. к. мед. н., доцент
Фадєєва Г.А. к. мед. н., доцент

Робочу програму схвалено:
на засіданні кафедри внутрішньої медицини післядипломної освіти
Протокол від "26" червня 2019 року № 16
Завідувач кафедри _____ (Л.Н. Приступа)

Робочу програму перезатверджено:
на засіданні кафедри внутрішньої медицини післядипломної освіти
Протокол від " " 202 року №
Завідувач кафедри _____ (Л.Н. Приступа)

Робочу програму перезатверджено:
на засіданні кафедри внутрішньої медицини післядипломної освіти
Протокол від " " 202 року №
Завідувач кафедри _____ (Л.Н. Приступа)

Робочу програму перезатверджено:
на засіданні кафедри внутрішньої медицини післядипломної освіти
Протокол від " " 202 року №
Завідувач кафедри _____ (Л.Н. Приступа)

Робочу програму перезатверджено:
на засіданні кафедри внутрішньої медицини післядипломної освіти
Протокол від " " 202 року №
Завідувач кафедри _____ (Л.Н. Приступа)

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма з внутрішньої медицини для студентів вищих медичних закладів III-IV рівнів акредитації складена для спеціальностей «Лікувальна справа» 7.12010001, напряму підготовки 222 «Медицина» у відповідності з діючими нормативними документами. Згідно навчального плану підготовка лікарів за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Спеціаліст» вивчення навчальної дисципліни «Внутрішня медицина» здійснюється на IV-V-VI курсах (7-8; 9-10; 11-12 семестрах). Навчання за вищевказаними спеціальностями здійснюється впродовж 6 років, з них перші 5 років - за єдиним навчальним планом (загальнолікарська підготовка), а на 6 курсі має місце профілізація відповідно до напряму підготовки.

Програма складена на підставі наступних нормативних документів:

- освітньо-кваліфікаційних характеристика (ОКХ) та освітньо-професійних програм (ОПП) підготовки фахівців, затверджених наказом МОН України № 239 від 16.04.03 «Про затвердження складових галузевих стандартів вищої освіти з напряму підготовки 1101 - Медицина»;

- рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін, затверджених наказом МОЗ України № 152 від 24.03.2004 «Про затвердження рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін» зі змінами та доповненнями, внесеними наказом МОЗ України № 492 від 12.10.2004 «Про внесення змін та доповнень до рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін»;

- наказу МОЗ України №148 від 31.01.03 «Про заходи щодо реалізації положень Болонської декларації у системі вищої медичної та фармацевтичної освіти»;

- експериментального навчального плану, розробленого на принципах Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) і затвердженого Наказом МОЗ України від 31.01.2005 № 52;

- наказу МОЗ України № 52 від 31.01.2005 «Про затвердження та введення нового навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» кваліфікації «лікар» у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації України за спеціальностями «лікувальна справа», «педіатрія»;

- наказу МОЗ України № 414 від 2007 «Про зміни до наказу МОЗ України № 52 від 31.01.2005».

Внутрішня медицина як навчальна дисципліна:

а) ґрунтується безпосередньо на вивченні студентами пропедевтики внутрішньої медицини, пропедевтики інших клінічних дисциплін (педіатрії, загальної хірургії), а також інших базових дисциплін (медичної біології, медичної та біологічної фізики, біоорганічної та біологічної хімії, гістології, цитології та ембріології, анатомії людини, патоморфології, фізіології та патофізіології, мікробіології, вірусології та імунології, радіології; й інтегрується з цими дисциплінами;

б) закладає фундамент для засвоєння студентами знань з профільних клінічних професійно-практичних дисциплін;

в) формує уміння застосовувати знання з патології внутрішніх органів у процесі подальшого навчання та професійній діяльності відповідно до принципів доказової медицини.

Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-модульною системою відповідно до вимог Болонського процесу.

Згідно з навчальним планом підготовки фахівців (наказ МОЗ України від 2007), дисципліна «внутрішня медицина» (33 кредити за спеціальністю «Лікувальна справа») вивчається студентами на IV-V-VI курсах. На VI курсі для викладення внутрішньої медицини за навчальним планом 2007 року виділено 410 годин (14 кредитів): 270 годин практичних занять та 140 годин самостійної роботи студентів.

Програма дисципліни структурована в 2 модулях, до складу яких входять 14 блоків змістових модулів:

Модуль 3 Сучасна практика внутрішньої медицини

Змістові модулі:

1. Ведення хворих із хворобами системи кровообігу.

2. Ведення хворих із хворобами кістково-м'язової системи та сполученої тканини.

3. Ведення хворих із хворобами органів травлення.
4. Ведення хворих із хворобами органів дихання.
5. Ведення хворих із хворобами ендокринної системи.
6. Ведення хворих із хворобами сечостатевої системи.
7. Ведення хворих із хворобами крові та кровотворних органів.

Модуль 4 Невідкладні стани у клініці внутрішньої медицини

Змістові модулі:

1. Невідкладні стани в кардіології.
2. Невідкладні стани в ревматології.
3. Невідкладні стани в пульмонології та алергології.
4. Невідкладні стани в гастроентерології.
5. Невідкладні стани в ендокринології.
6. Невідкладні стани в гематології.
7. Невідкладні стани в нефрології.

На VI курсі студенти вивчають сучасну практику внутрішньої медицини (Модуль 3) шляхом курації переважно госпіталізованих хворих з основними симптомами та синдромами, різноманітним клінічним перебігом хвороб та їх ускладненнями, на практиці вивчаючи сучасні підходи до діагностики, диференціальної діагностики, лікування та профілактики захворювань та синдромів по кожному з розділів внутрішніх хвороб, існуючі стандарти діагностики та лікування, дані доказової медицини, а також невідкладні стани в клініці внутрішньої медицини (Модуль 4). Орієнтовна тривалість практичних занять - 5,5 годин. Сучасна практика внутрішньої медицини побудована таким чином, щоб дозволити студентам прийняти участь у веденні пацієнтів з частими клінічними проявами та невідкладними станами, що зустрічаються переважно у практиці лікарень внутрішньої медицини. Кожному студенту надається можливість вивчити багато захворювань різного ступеня важкості, від гострих станів, що лікуються у порядку швидкої допомоги, до життєво небезпечних та термінальних станів, що повинні лікуватись у реанімаційних відділеннях. Студенти також отримують можливість поліпшити їх базові клінічні уміння, вивчити нові процедури, що доступні в стаціонарі, техніку, необхідну для обстежень, а також оцінити ефективність їх клінічних втручань.

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є: а) практичні заняття; б) самостійна робота студентів (СРС).

Практичні заняття (4-6 годин, але не менше 4 год.) проводять на клінічних базах кафедри. Методика організації клінічних практичних занять з внутрішньої медицини передбачає необхідність:

- зробити студента учасником процесу надання медичної допомоги пацієнтам від моменту їх госпіталізації, обстеження, постановки діагнозу, лікування до виписки зі стаціонару;
- оволодіти професійними практичними навичками; навичками роботи в команді студентів, лікарів, інших учасників надання медичної допомоги;
- сформуванню відповідальності студента як майбутнього фахівця за рівень своєї підготовки. її удосконалення протягом навчання і професійної діяльності.

Для реалізації зазначеного необхідно на першому занятті з відповідного модуля надати студенту докладний план його роботи в клініці та забезпечити організацію його реалізації. Цей план повинен включати:

- методи дослідження, які має засвоїти студент (або ознайомитись);
- алгоритми (протоколи) обстежень, постановки діагнозу, лікування, профілактики відповідно до стандартів доказової медицини;
- кількість пацієнтів для курації, яку має здійснювати студент протягом циклу;
- доповіді історії хвороби пацієнта у навчальній групі, на клінічних обходах, практичних конференціях.

Курація пацієнта передбачає:

- 1) з'ясування скарг хворого, анамнезу захворювання та життя, проведення опитування за органами та системами;

- 2) проведення фізикального обстеження хворого та визначення основних симптомів захворювання;
- 3) аналіз даних лабораторного та інструментального обстеження хворого;
- 4) формулювання діагнозу хворого;
- 5) призначення лікування;
- 6) визначення заходів первинної та вторинної профілактики;
- 7) доповідь результатів обстеження хворого командою студентів у навчальній групі, розбір під керівництвом викладача правильності встановлення діагнозу, диференційного діагнозу, обсяг призначеного обстеження, лікувальну тактику, оцінку прогнозу та працездатності.

На практичних заняттях студентам рекомендується вести щоденники, у які вносити короткі відомості про хворих, обстежених під час практичного заняття, фіксувати формулювання діагнозу, план обстеження хворого та призначене лікування.

СРС та індивідуальна робота студентів складає 30% у навчальному плані. Вона містить:

- опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять;
- роботу студентів у відділеннях клінічних баз кафедр, у тому числі у лабораторіях та відділення (кабінетах) функціональної діагностики, інтерпретацію даних лабораторних та інструментальних методів дослідження при внутрішній патології у позааудиторний час;
- засвоєння практичних навичок за допомогою фантомів та роботи з хворими (згідно переліку);
- індивідуальну СРС (виступ на науково-практичній конференції клініки, написання статей, доповідь реферату на практичному занятті тощо);
- робота в комп'ютерному класі по підготовці до Кроку-2.

Викладачі та допоміжний персонал кафедри забезпечують можливість здійснювати СРС, під час практичних занять та підсумкового модульного контролю проводять контроль та оцінку її виконання. Теми, що винесено на самостійне опрацювання, оцінюються тільки під час підсумкового модульного контролю.

**Модуль 3 (6-й курс). Сучасна практика внутрішньої медицини
(за спеціальністю «Лікувальна справа»)**

Всього годин - 336/11 кредитів (практичних занять - 216, СРС -120)

Змістові модулі:

1. Ведення хворих із хворобами системи кровообігу (89/3).
2. Ведення хворих із хворобами кістково-м'язової системи та сполученої тканини (27/1).
3. Ведення хворих із хворобами органів травлення (60/2).
4. Ведення хворих із хворобами органів дихання (61/2).
5. Ведення хворих із хворобами ендокринної системи (28/1).
6. Ведення хворих із хворобами сечостатевої системи (30/1).
7. Ведення хворих із хворобами крові та кровотворних органів (41/1).

**Модуль 4 (6-й курс). Невідкладні стани у клініці внутрішньої медицини
(за спеціальністю «Лікувальна справа»)**

Всього годин - 102 /4 кредити (практичних занять - 72, СРС - 30)

Змістові модулі:

1. Невідкладні стани в кардіології (30/1).
2. Невідкладні стани в ревматології (14/0,5).
3. Невідкладні стани в пульмонології та алергології (10/0,5).
4. Невідкладні стани в гастроентерології (14/0,5).
5. Невідкладні стани в ендокринології (10/0,5).
6. Невідкладні стани в гематології (12/0,5).
7. Невідкладні стани в нефрології (12/0,5).

**Орієнтовний навчальний план з дисципліни «Внутрішня медицина»
для студентів вищих медичних закладів III-IV рівнів акредитації
за спеціальністю 7.12010001 «Лікувальна справа»**

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин, з них			СРС	Рік навчання	Вид контролю
	Всього (годин/кредитів)	Аудиторних				
		Лекцій	Практичних занять			
Всього годин/ Кредитів ECTS	438/15 Кредитів ECTS		288	150	VI	
Модуль 3: Сучасна практика внутрішньої медицини Змістових модулів - 6	336/11 Кредитів ECTS		216	120	VI	Підсумковий модульний контроль
У тому числі – підсумковий контроль засвоєння модулю 3	6 год.				VI	Підсумковий модульний контроль
Модуль 4: Невідкладні стани в клініці внутрішньої медицини Змістових модулів - 7	102/4 Кредитів ECTS		72	30	VI	Підсумковий модульний контроль
У тому числі – підсумковий контроль засвоєння модулю 4	6 год.				VI	Підсумковий модульний контроль

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 3 (6-й курс). Сучасна практика внутрішньої медицини

Всього годин - 336/11 кредитів (практичних занять - 216, СРС -120)

Кінцеві цілі модуля

Студенти повинні:

- Продемонструвати здібність діагностувати та представляти план лікування найбільш частих станів, що зустрічаються у стаціонарах внутрішньої медицини.
 - Продемонструвати здібність застосовувати діагностичні методи, що допомагають у прийнятті рішенні (плану лікування) по веденню різних захворювань, що зустрічаються у стаціонарах внутрішньої медицини.
 - Застосовувати принципи доказової медицини у прийнятті діагностичних та терапевтичних рішень при внутрішніх захворюваннях, що зустрічаються у стаціонарах внутрішньої медицини.
 - Знати основні класи препаратів, що застосовуються у клініці внутрішньої медицини, показати здібність застосувати відповідні клініко-фармакологічні принципи для ведення пацієнтів з найбільш частими станам внутрішньої медицини, що зустрічаються у стаціонарах.
 - Продемонструвати легкість у застосуванні медичних інформаційних технологій та критичних експертних оцінок медичної літератури у діагностиці та лікуванні в клініці внутрішньої медицини.
 - Продемонструвати здібність проводити фокусований медичний огляд та націлене фізикальне обстеження відповідно ведучим скаргам пацієнта та історії захворювання.
 - Показати здібність складати історії хвороби та проводити фізикальний огляд в умовах стаціонару.
 - Показати здібність діагностувати та складати план лікування для найрозповсюдженіших захворювань в умовах стаціонару.
 - Показати здібність приймати та ефективно транспортувати пацієнтів з та в палату інтенсивної терапії. Показати здібність ініціювати перехід від госпітального стану пацієнта до амбулаторного.
 - Продемонструвати здібність виконувати рутинні технічні процедури, включаючи: венепункцію, введення назогастрального зонду, введення катетера Foley, підтримка життєво-важливих функцій, підтримка серцевої функції, показати легкість в інтерпретації ЕКГ, ФКГ, ЕхоКГ, УЗД та рентгензнімків грудної клітини.
 - Показати здібність обґрунтування та застосування клінічних методів для розуміння проявів хвороби в умовах стаціонару.
 - Показати основне розуміння етичних принципів та їх застосування у лікуванні стаціонарних пацієнтів.
 - Показати ефективну здібність до контакту з різним оточенням пацієнта, докторами та іншими медичними працівниками.
 - Показати основне розуміння того, як вік, стать, культура, соціальний та економічний стан впливають на ведення пацієнтів в клініці внутрішньої медицини.
 - Продемонструвати здібність чітко та лаконічно усно та письмово докладати пацієнта іншим членам команди лікування з особливою увагою до включення значимої і синтезованої клінічної інформації.
- Студенти повинні провести курацію хворих (нових або тих, які вже лікуються) з наступними захворюваннями:
- Есенціальна та симптоматична артеріальна гіпертензія - 4.
 - Неускладнений та ускладнений гіпертонічний криз - 3.
 - Хронічна серцева недостатність - 5.
 - Порушення ритму та провідності - 5.
 - Кардіалгія - 2.
 - Стенокардія - 2.
 - Системні захворювання сполученої тканини - 2.
 - Артрити - 3.

- Астма/ХОЗЛ - 4.
- Пневмонія - 5.
- Диспепсія - 5.
- Абдомінальний біль - 3.
- Гепатити - 3.
- Жовтяниця - 2.
- Цироз/Спонтанний бактеріальний перитоніт/Асцит - 3.
- Панкреатит - 2.
- Запальні захворювання кишечника - 2.
- Синдром мальабсорбції - 2.
- Анемія - 3.
- Лейкози - 2.
- Цукровий діабет з ускладненнями - 4.
- Синдром зобу - 2.
- Гломерулонефрити та пієлонефрити - 3.
- Хронічна ниркова недостатність - 2.

Організація навчального процесу має забезпечити участь студентів у веденні по меншій мірі 2/3 госпіталізованих пацієнтів. Якщо немає можливості отримати доступ до пацієнтів будь-якої категорії, студенти заповнюють учбову історію хвороби з діагнозами/проблемами відповідної категорії. Необхідність написання такої історії визначається асистентом/доцентом (завучем кафедри) на основі щотижневого перегляду даних щодо наявності відповідних хворих у відділеннях.

Курс проводиться у лікарнях, які працюють по швидкій допомозі. Кожен студент повинен щотижнево в умовах стаціонару брати в роботу 3 нових/недиференційованих пацієнта. Протягом всього курсу студенти щотижнево оглядають 6-10 пацієнтів, що знаходяться під динамічним спостереженням або постійних пацієнтів. Якщо з будь-якої причини студент оглядає менше 2 пацієнтів на день (динамічно спостерігаємих), піднімається та вивчається лікування пацієнтів, котрі поступили раніше. Кількість пацієнтів, відповідальність за яких лежить на студенті, визначається складністю випадків та показаної студентом готовності прийняти участь у лікуванні додаткових пацієнтів. Очікується, що студенти приймуть повну участь у веденні по меншій мірі 2/3 госпіталізованих пацієнтів.

Дидактичні заняття проводяться під час ранкових перевірок, лекцій та практичних занять. Оцінка заповнення студентом історії хвороби та виписок виконується викладачем у процесі роботи з пацієнтом.

1. Змістовий модуль 1. «Ведення хворих в кардіологічній клініці» (89 годин/3 кредити)

Конкретні цілі

Студенти повинні:

- Проводити опитування та фізикальне обстеження пацієнтів із основними кардіологічними синдромами.
- Складати план обстеження хворих з захворюваннями серця, обґрунтовувати застосування основних інвазивних та неінвазивних діагностичних методів, що застосовуються в кардіології, визначати показання та протипоказання для їх проведення, можливі ускладнення.
- Виявляти різні варіанти перебігу та ускладнення захворювань серця.
- Проводити диференціальний діагноз, обґрунтовувати та формулювати діагноз при основних кардіологічних синдромах на підставі аналізу даних лабораторного та інструментального обстеження.
- Призначати лікування, визначати прогноз, проводити первинну та вторинну профілактику при захворюваннях серця.
- Реєструвати та інтерпретувати ЕКГ у 12 відведеннях.
- Вимірювати та інтерпретувати артеріальний тиск.
- Діагностувати та надавати допомогу при непритомності.

- Діагностувати та надавати допомогу при гіпертензивному кризі.
- Діагностувати та надавати допомогу при артеріальній гіпотонії.
- Діагностувати та надавати допомогу при пароксизмальних порушеннях серцевого ритму.
- Діагностувати та надавати допомогу при синдромі Морган'ї-Едемса-Стокса.
- Проводити легенево-серцеву реанімацію.
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципи фахової субординації.

Тема 1. Ведення пацієнта з артеріальною гіпертензією.

Диференційний діагноз артеріальних гіпертензій: есенціальної та вторинних (ниркового, ендокринного, геодинамічного, центрального генезу тощо). Стратифікація ризику серцево-судинних ускладнень та визначення прогнозу. Складання плану обстеження. Тактика ведення хворого в залежності від групи ризику.

Тема 2. Ведення пацієнта з артеріальною гіпертензією.

Принципи немедикаментозного та медикаментозного лікування артеріальної гіпертензії. Препарати першої та другої лінії лікування. Сучасні рекомендації по вибору антигіпертензивних препаратів. Існуючі стандарти лікування. Монотерапія та комбінована терапія. Побічні ефекти гіпотензивних засобів. Гіпертензивні кризи, особливості лікувальної тактики. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 3. Ведення пацієнта з артеріальною гіпотензією та непритомністю.

Диференціальний діагноз артеріальних гіпотензій: вазодепресорна непритомність, поступальна ортостатична гіпотонія, ятрогенна гіпотонія, непритомність при серцевих, ендокринних та нервових захворюваннях, метаболічних порушеннях, істеричному неврозі. Складання плану обстеження та тактика ведення хворого. Лабораторні та інструментальні методи дообстеження. Вазопресорні засоби.

Тема 4. Ведення пацієнта з кардіалгією.

Диференціальний діагноз стенокардії та кардіалгій при захворюваннях серця, дихальної, травневої, кістково-м'язевої системи тощо. Складання плану обстеження, додаткові лабораторні та інструментальні методи обстеження. Тактика ведення хворих в залежності від генезу кардіалгії.

Тема 5. Ведення пацієнта з порушенням серцевого ритму.

Диференціальний діагноз передсердної та шлуночкової екстрасистолії, миготливої аритмії, синдромів слабкості синусового вузла та Вольфа-Паркінсона-Уайта. Складання плану обстеження, додаткові лабораторні та інструментальні методи обстеження (ЕКГ, добовий холтеровський моніторинг, Ехо-КГ, електрофізіологічне обстеження). Тактика ведення хворих. Основні класи антиаритмічних засобів, показання до їх застосування, побічні дії. Існуючі стандарти лікування. Електроімпульсна терапія. Хірургічні методи лікування аритмій. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 6. Ведення пацієнта з порушенням провідності серця.

Порушення передсердно-шлуночкової провідності, АВ-блокади різного ступеня (Мобіц 1 та 2). Синдром Федеріка. ЕКГ-діагностика блоkad ніжок пучка Гіса. Тактика ведення хворих, додаткові лабораторні та інструментальні методи обстеження. Медикаментозне лікування та кардіостимуляція. Штучні водії ритму. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 7. Ведення хворого зі стабільною стенокардією.

Типова та атипова стенокардія, діагностичні критерії. Складання плану обстеження, додаткові лабораторні та інструментальні методи обстеження (ЕКГ з фізичним навантаженням, добовий холтеровський моніторинг, стрес-Ехо-КГ, коронарографія). Тактика ведення хворих в залежності від функціонального класу. Існуючі стандарти лікування. Ендоваскулярні та хірургічні методи лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 8. Ведення хворого з безбольовою ішемією міокарда.

Ризик раптової коронарної смерті. Складання плану обстеження, додаткові лабораторні та інструментальні методи обстеження (ЕКГ з фізичним навантаженням, добовий

холтеровський моніторинг, стрес-Ехо-КГ, коронарографія). Тактика ведення хворих. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 9. Ведення хворого з нестабільною стенокардією.

Види нестабільної стенокардії, ризик розвитку інфаркту міокарда. Допомога на до госпітального та госпітальному етапах. Складання плану обстеження, додаткові лабораторні та інструментальні методи обстеження (біохімічні маркери, ЕКГ з фізичним навантаженням, добовий холтеровський моніторинг, стрес-Ехо-КГ, коронарографія) та тактика ведення хворих в залежності від ЕКГ-змін. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 10. Ведення пацієнта з задишкою.

Диференціальний діагноз задишки та ядухи. Складання плану обстеження, додаткові лабораторні та інструментальні методи обстеження (стандартна ЕКГ та ЕКГ з фізичним навантаженням, Ехо-КГ, добовий холтеровський моніторинг, рентгеноскопія легень та серця, функціональні дихальні проби). Тактика ведення хворих в залежності від генезу задишки. Немедикаментозне, медикаментозне та хірургічне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 11. Ведення пацієнта з кардіомегалією.

Диференціальний діагноз кардіомегалії при вадах серця, міокардитах, кардіомопатіях, ІХС. Складання плану обстеження, додаткові інструментальні методи обстеження (рентгеноскопія легень та серця, ЕКГ, Ехо-КГ, коронарографія). Тактика ведення хворих. Немедикаментозне, медикаментозне та хірургічне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 12. Ведення хворого з акроціанозом.

Диференціальний діагноз ціанозу при захворюваннях серця та легень. Складання плану обстеження, додаткові лабораторні та інструментальні методи обстеження (рентгеноскопія легень та серця, ЕКГ, Ехо-КГ, коронарографія, функціональні дихальні проби). Тактика ведення хворих. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 13. Ведення хворого з серцевою недостатністю.

Правошлуночкова, лівошлуночкова та бівентрікулярна серцева недостатність. Диференціальний діагноз залежно від ведучої причини. Складання плану обстеження, додаткові інструментальні методи обстеження (рентгеноскопія легень та серця, ЕКГ, Ехо-КГ, коронарографія).

Тема 14. Ведення хворого з серцевою недостатністю.

Тактика ведення хворих залежно від генезу, функціонального класу та стадії серцевої недостатності. Немедикаментозне, медикаментозне та хірургічне лікування. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 15. Ведення хворого з серцевими шумами.

Диференціальний діагноз функціональних та органічних, систолічних та диастолічних шумів. Складання плану обстеження, додаткові інструментальні методи обстеження (рентгеноскопія легень та серця, ЕКГ, Ехо-КГ, коронарографія).

Тема 16. Ведення хворого і серцевими шумами.

Тактика ведення хворих залежно від причини серцевого шуму, вираженості кардіомегалії, наявності серцевої недостатності та інших ускладнень. Немедикаментозне, медикаментозне та хірургічне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. «Ведення хворих в кардіологічній клініці»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Ведення пацієнта з артеріальною гіпертензією.	6
2.	Ведення пацієнта з кардіалгією.	6
3.	Ведення пацієнта з порушенням серцевого ритму.	6

4.	Ведення пацієнта з порушенням провідності серця.	6
5.	Ведення хворого зі стабільною стенокардією.	6
6.	Ведення хворого з нестабільною стенокардією.	6
7.	Ведення пацієнта з кардіомегалією.	6
8.	Ведення хворого з серцевою недостатністю.	6
9.	Ведення хворого з серцевими шумами.	6
	Всього:	54

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Змістовий модуль 1. «Ведення хворих в кардіологічній клініці»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Ведення пацієнта з артеріальною гіпертензією.	5
2.	Ведення пацієнта з артеріальною гіпотензією та непритомністю.	5
3.	Ведення хворого з безбольовою ішемією міокарда.	5
4.	Ведення пацієнта з задишкою.	5
5.	Ведення хворого з акроціанозом.	5
6.	Ведення хворого з серцевою недостатністю.	5
7.	Ведення хворого з серцевими шумами.	5
	Всього:	35

2. Змістовий модуль 2. «Ведення хворих в ревматологічній клініці» (27 годин/1 кредит)

Конкретні цілі

Студенти повинні:

- Проводити опитування та фізикальне обстеження пацієнтів із основними ревматологічними синдромами.
- Обґрунтовувати застосування основних інвазивних та неінвазивних діагностичних методів, що застосовуються в ревматології, визначати показання та протипоказання для їх проведення, можливі ускладнення.
 - Виявляти різні варіанти перебігу та ускладнення ревматологічних захворювань.
 - Складати план обстеження хворих з ревматологічними захворюваннями.
 - Проводити диференціальний діагноз, обґрунтовувати та формулювати діагноз при основних ревматологічних синдромах на підставі аналізу даних лабораторного та інструментального обстеження.
- Призначати лікування, визначати прогноз, проводити первинну та вторинну профілактику при ревматологічних захворюваннях.
 - Вміти трактувати лабораторні показники при ревматологічних захворюваннях (ревмопроби, аутоімунні маркери тощо).
 - Вміти трактувати дані ехокардіографічного дослідження та променевого обстеження суглобів та хребта.
 - Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципи фахової субординації.

Тема 1. Ведення хворого з болем у кінцівках та спині.

Диференціальний діагноз болі у кінцівках та спині. Складання плану обстеження, додаткові лабораторні та інструментальні методи обстеження (ревмопроби, рентгенографія, КТ, ЯМР-томографія, артроскопія). Тактика ведення хворих. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 2. Ведення пацієнта з артралгіями/міалгіями.

Диференціальний діагноз артралгій та міалгій. Складання плану обстеження, додаткові лабораторні та інструментальні методи обстеження (ревмопроби, аутоімунні маркери, біопсія,

рентгенографія. Ехо-КГ). Тактика ведення хворих в залежності від основної причини. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 3. Ведення пацієнта з суглобовим синдромом.

Диференціальний діагноз при суглобовому синдромі. Складання плану обстеження, додаткові лабораторні та інструментальні методи обстеження (ревмопроби, аутоімунні маркери, рентгенографія, артроскопія. Ехо-КГ. ЯМР). Тактика ведення хворих в залежності від основної причини. Існуючі стандарти лікування. Ефективність та недоліки НЛЗП Показання та протипоказання для застосування стероїдів. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 4. Ведення хворого з геморагічним синдромом.

Диференціальний діагноз при геморагічному синдромі. Складання плану обстеження, додаткові лабораторні та інструментальні методи обстеження (загальні аналізи, ревмопроби, аутоімунні маркери, коагулограма, посів крові). Тактика ведення хворих в залежності від основної причини. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 5. Ведення хворого з артрозом.

Диференціальний діагноз артриту та артрозу. Складання плану обстеження, додаткові лабораторні та інструментальні методи обстеження (ревмопроби, аутоімунні маркери, рентгенографія, артроскопія. ЯМР). Тактика ведення хворих. Існуючі стандарти лікування. Побічні ефекти НПЗП та стероїдів. Внутрішньосуглобове застосування ліків. Хірургічні методи лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 2. «Ведення хворих в ревматологічній клініці»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Ведення пацієнта з суглобовим синдромом.	6
2.	Ведення хворого з геморагічним синдромом.	6
	Всього:	12

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Змістовий модуль 2. «Ведення хворих в ревматологічній клініці»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Ведення хворого з болем у кінцівках та спині.	5
2.	Ведення пацієнта з артралгіями/міалгіями.	5
3.	Ведення хворого з артрозом.	5
	Всього:	15

3. Змістовий модуль 3. «Ведення хворих в гастроентерологічній клініці»

(60 годин/2 кредити)

Конкретні цілі

Студенти повинні:

- Проводити опитування та фізикальне обстеження пацієнтів з основними гастроентерологічними синдромами.
- Складати план обстеження хворих із основними гастроентерологічними синдромами.
- Обґрунтовувати застосування інвазивних та неінвазивних діагностичних методів, що застосовуються в гастроентерології, визначати показання та протипоказання для їх проведення, можливі ускладнення.
- Проводити диференціальний діагноз, обґрунтовувати та формулювати діагноз при основних гастроентерологічних синдромах на підставі аналізу даних лабораторного та інструментального обстеження.

- Виявляти основні варіанти перебігу та ускладнення захворювань травного каналу, гепатобіліарної системи та підшлункової залози.
- Призначати лікування, визначати прогноз, проводити первинну та вторинну профілактику при захворюваннях травного каналу, гепатобіліарної системи та підшлункової залози.
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципам фахової субординації.

Тема 1. Ведення пацієнта з шлунковою диспепсією.

Визначення, органічна та функціональна диспепсія, основні причини та диференціальний діагноз. Симптоми червоних прапорців. Складання плану обстеження, додаткові лабораторні та інструментальні методи обстеження (верхня ендоскопія, УЗД загальні та біохімічні аналізи). Спеціальні методи обстеження (дихальні тести, рН-метрія, відеокапсульна ендоскопія, рентгенологічні методи). Тактика ведення хворих в залежності від основної причини. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність

Тема 2. Ведення пацієнта з дисфагією.

Диференціальний діагноз при дисфагії. Симптоми червоних прапорців. Складання плану обстеження, додаткові лабораторні та інструментальні методи обстеження (рентгенографія, верхня ендоскопія, біопсія, УЗД загальні та біохімічні аналізи). Тактика ведення хворих в залежності від причини. Консервативне та хірургічне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 3. Ведення пацієнта з печією.

Роль гастроєзофагального рефлюксу у розвитку езофагіту та стравоходу Барретта. Класифікація. Ерозивна та неерозивна ГЕРХ. Диференціальний діагноз езофагітів. Складання плану обстеження. ІПП-тест, додаткові інструментальні методи обстеження (рентгенографія, верхня ендоскопія, біопсія, УЗД загальні та біохімічні аналізи). Тактика ведення хворих в залежності від наявності езофагіту. Існуючі стандарти лікування. Тривале консервативне, хірургічне та ендоскопічне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 4. Ведення пацієнта з абдомінальним болем.

Диференціальний діагноз при хронічному абдомінальному болі. Складання плану обстеження, додаткові лабораторні та інструментальні методи обстеження (рентгенографія ШКТ, верхня та нижня ендоскопія, УЗД, загальні та біохімічні аналізи). Тактика ведення хворих в залежності від причини. Консервативне та хірургічне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 5. Ведення пацієнта з хронічним діарейним синдромом.

Диференціальний діагноз діарейного синдрому. Секреторна, ексудативна, дисмоторна та функціональна діарея. Роль непереносимості компонентів їжі, ензимопатій і імунних факторів. Синдроми мальабсорбції та мальдигестії. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та функціональних методів обстеження (пасаж по тонкій кишці, іригоскопія, колоноскопія, відеокапсульна ендоскопія, дихальні тести, аналізи калу, фекальна еластаза). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 6. Ведення пацієнта з закрепями.

Закрепи при захворюваннях кишківника, кишечній обструкції, аноректальних захворюваннях, ендокринних та метаболічних розладах, нейрогенних та психогенних розладах, порушеннях харчування, ситуаційні та медикаментозні закрепи. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та функціональних методів обстеження (іригоскопія, колоноскопія, дихальні тести, аналізи калу). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 7. Ведення пацієнта з жовтяницею.

Диференціальний діагноз під печінкової, печінкової та над печінкової жовтяниці. Складання плану обстеження, роль інструментальних та лабораторних методів обстеження

(УЗД, ендосонографія, КТ, печінкові проби, вірусні маркери). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 8. Ведення пацієнта з асцитом.

Диференціальний діагноз асциту при захворюваннях черевної порожнини, злоякісних пухлинах, серцевій та нирковій недостатності. Складання плану обстеження, роль інструментальних та лабораторних методів обстеження (УЗД, доплерографія, КТ, печінкові проби, вірусні маркери). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Існуючі стандарти лікування. Принципи призначення діуретиків. Показання до лапароцентезу, хірургічного лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 9. Ведення пацієнта з гепатомегалією та гепатолієнальним синдромом.

Диференціальний діагноз гепатолієнального синдрому при захворюваннях печінки, судинах печінки, крові. Складання плану обстеження, роль інструментальних та лабораторних методів обстеження (УЗД, доплерографія, КТ, біопсія печінки, печінкові проби, вірусні маркери). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Гепатопротектори та противірусна терапія. Існуючі стандарти лікування. Показання до хірургічного лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 10. Ведення пацієнта з портальною гіпертензією.

Диференціальний діагноз станів, що приводять до розвитку портальної гіпертензії. Складання плану обстеження, роль інструментальних та лабораторних методів обстеження (ендоскопія, УЗД, доплерографія, КТ, біопсія печінки, печінкові проби, вірусні маркери). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Існуючі стандарти лікування. Показання до ендоскопічного та хірургічного лікування (шунтуючі операції, трансплантація печінки). Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 11. Ведення хворого з печінковою енцефалопатією.

Диференціальний діагноз станів, що приводять до розвитку печінкової енцефалопатії. Стадії печінкової енцефалопатії. Складання плану обстеження, роль інструментальних та лабораторних методів обстеження (ендоскопія, УЗД, печінкові проби, вірусні маркери). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Існуючі стандарти лікування. Еферентні методи лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 3. «Ведення хворих в гастроентерологічній клініці»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Ведення пацієнта з шлунковою диспепсією.	6
2.	Ведення пацієнта з абдомінальним болем.	6
3.	Ведення пацієнта з жовтяницею.	6
4.	Ведення пацієнта з гепатомегалією та гепатолієнальним синдромом.	6
5.	Ведення пацієнта з портальною гіпертензією.	6
	Всього:	30

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Змістовий модуль 3. «Ведення хворих в гастроентерологічній клініці»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Ведення пацієнта з дисфагією.	5
2.	Ведення пацієнта з печією.	5
3.	Ведення пацієнта з хронічним діарейним синдромом.	5

4.	Ведення пацієнта з закрепами.	5
5.	Ведення пацієнта з асцитом.	5
6.	Ведення хворого з печінковою енцефалопатією.	5
	Всього:	30

**4. Змістовий модуль 4. «Ведення хворих в пульмонологічній клініці»
(61 годин/2 кредити).**

Конкретні цілі

Студенти повинні:

- Проводити опитування та фізикальне обстеження пацієнтів з основними пульмонологічними синдромами.
 - Складати план обстеження хворих з основними пульмонологічними синдромами
 - Обґрунтовувати застосування основних інвазивних та неінвазивних діагностичних методів, що застосовуються в пульмонології, визначати показання та протипоказання для їх проведення, можливі ускладнення.
 - На підставі аналізу даних лабораторного та інструментального обстеження проводити диференціальний діагноз при основних пульмонологічних синдромах, обґрунтовувати та формулювати діагноз при основних захворюваннях органів дихання.
 - Призначати лікування, визначати прогноз та проводити первинну та вторинну профілактику при основних захворюваннях органів дихання.
 - Діагностувати та надавати допомогу при дихальній недостатності.
 - Обґрунтовувати необхідність виконання плевральної пункції.
 - Виконувати пікфлоуметрію.
 - Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципи фахової субординації.

Тема 1. Ведення пацієнта з бронхообструктивним синдромом.

Диференціальний діагноз станів, що супроводжуються бронхообструктивним синдромом: бронхіальної астми та ХОЗЛ. Складання плану обстеження, роль інструментальних та лабораторних методів обстеження (пікфлоуриметрія, спірографія, рентгенографія, бронхографія, КТ, бронхоскопія). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Показання до переведення хворого у відділення інтенсивної терапії. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 2. Ведення пацієнта з хронічним кашлем.

Основні причини хронічного кашлю, диференціальний діагноз кашлю при легневих, серцевих, гастроентерологічних, ЛОР-захворюваннях. Складання плану обстеження, роль інструментальних та лабораторних методів обстеження (пікфлоуриметрія, спірографія, рентгенографія, бронхографія, КТ, бронхоскопія, ЕКГ, ЕГДС). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 3. Ведення пацієнта з інфільтративним затемненням в легенях.

Диференціальний діагноз станів, що супроводжуються наявністю легеневого інфільтрату. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження (рентгенографія, бронхографія, КТ, бронхоскопія, біопсія, посіви мокротиння). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Показання до консультацій іншими спеціалістами (фтизіатр, онколог тощо). Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 4. Ведення пацієнта з лихоманкою невизначеного генезу.

Диференціальний діагноз станів, що супроводжуються наявністю тривалої лихоманки. Існуючі алгоритми діагностики. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження (рентгенографія, бронхографія, КТ,

бронхоскопія, УЗД, загальні та біохімічні аналізи, посіви крові, сечі, жовчі, мокроти). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Показання до консультацій іншими спеціалістами (фтизіатр, онколог, ревматолог, інфекціоніст, септолог). Медикаментозне та немедикаментозне лікування.

Тема 5. Ведення пацієнта з кровохарканням.

Диференціальний діагноз станів, що супроводжуються наявністю кровохаркання (бронхоектази, пухлини, туберкульоз, пневмонія, мі тральний стеноз, інфаркт легені тощо). Існуючі алгоритми діагностики. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження (рентгенографія, бронхографія, КТ, бронхоскопія, УЗД ЕхоКГ, коагулограма, загальні та біохімічні аналізи). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Показання до консультацій іншими спеціалістами (фтизіатр, онколог, хірург тощо). Медикаментозне та немедикаментозне лікування.

Тема 6. Ведення хворого з задухою та асфіксією.

Диференціальний діагноз станів, що супроводжуються наявністю задухою та асфіксією (бронхіальна астма, обструктивний бронхіт, пухлини бронхів, інородні тіла, тромбоемболія гілок легеневої артерії, гіпертонічний криз, інфаркт міокарда, гострі аритмії, вузликівий періатеріт тощо). Існуючі алгоритми діагностики. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження (рентгенографія, бронхографія, КТ, бронхоскопія, УЗД, ЕхоКГ, коагулограма, ревмопроби, загальні та біохімічні аналізи). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Медикаментозне та немедикаментозне лікування.

Тема 7. Ведення хворого з плевральним випотом.

Диференціальний діагноз станів, що супроводжуються наявністю плеврального випоту (туберкульоз, пухлини бронхів, тромбоемболія гілок легеневої артерії, серцева недостатність, гострий панкреатит, цироз печінки, травми, дифузні захворювання сполученої тканини тощо). Існуючі алгоритми діагностики. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження (рентгенографія, бронхографія, КТ, бронхоскопія, УЗД, ЕхоКГ, ревмопроби, загальні та біохімічні аналізи) Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Відносні та абсолютні показання до плевральної пункції. Медикаментозне та немедикаментозне лікування.

Тема 8. Ведення хворого з дихальною недостатністю.

Основні причини виникнення дихальної недостатності. Діагностика та диференціальна діагностика, роль дослідження функції зовнішнього дихання. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження. Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 9. Ведення хворого з негоспітальною пневмонією.

Диференціальний діагноз бактеріальних, вірусних, алергічних пневмоній, диференціальний діагноз пневмоній з туберкульозом, пухлинами легень, інфарктом легені тощо. Існуючі алгоритми діагностики пневмонії Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження (рентгенографія, бронхографія, КТ, бронхоскопія, загальні та біохімічні аналізи, посіви мокроти). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Показання до консультацій іншими спеціалістами (фтизіатр, онколог тощо). Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 10. Ведення хворого з госпітальною пневмонією.

Визначення, диференціальний діагноз пневмоній різної етіології та генезу. Існуючі алгоритми діагностики пневмонії. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження (рентгенографія, бронхографія, КТ, бронхоскопія, загальні та біохімічні аналізи, посіви мокроти). Тактика ведення хворих в залежності від резистентності мікрофлори, диференційована терапія. Антибіотики першої та

другої лінії. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Існуючі стандарти лікування Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 11. Ведення хворого з абсцесом легень.

Основні причини абсцесу легені. Диференціальний діагноз абсцесу, гангрені легені, бронхоектазів, туберкульозу, пухлини, емпієми плеври. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження (рентгенографія, КТ, бронхоскопія, посіви мокроти). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Медикаментозне та немедикаментозне лікування Показання до хірургічного лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 4. «Ведення хворих в пульмонологічній клініці»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Ведення пацієнта з бронхообструктивним синдромом.	6
2.	Ведення пацієнта з інфільтративним затемненням в легенях.	6
3.	Ведення пацієнта з лихоманкою невизначеного генезу.	6
4.	Ведення хворого з плевральним випотом.	6
5.	Ведення хворого з негоспітальною пневмонією.	6
6.	Ведення хворого з госпітальною пневмонією.	6
	Всього:	36

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Змістовий модуль 4. «Ведення хворих в пульмонологічній клініці»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Ведення пацієнта з хронічним кашлем.	5
2.	Ведення пацієнта з кровохарканням.	5
3.	Ведення хворого з задихою та асфіксією.	5
4.	Ведення хворого з дихальною недостатністю.	5
5.	Ведення хворого з абсцесом легень.	5
		25

5. Змістовий модуль 5. «Ведення хворих в ендокринологічній клініці» (28 годин/1 кредит).

Конкретні цілі

Студенти повинні:

- Проводити опитування та фізикальне обстеження пацієнтів з основними ендокринологічними синдромами.
- Обґрунтовувати застосування основних інвазивних та неінвазивних діагностичних методів, що застосовуються в ендокринології, визначати показання та протипоказання для їх проведення, можливі ускладнення.
- Складати план обстеження хворих із основними ендокринними синдромами.
- Проводити диференціальний діагноз, обґрунтовувати та формулювати діагноз при основних ендокринних синдромах.
- Призначати лікування, визначати прогноз, проводити первинну та вторинну профілактику при основних ендокринних захворюваннях.
- Діагностувати та надавати допомогу при невідкладних станах в ендокринології.
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації.

Тема 1. Ведення хворого з хронічними ускладненнями цукрового діабету.

Діабетичні ангіопатії та нейропатії. Класифікація. Діабетична нефропатія, стадії розвитку, діагноз, диференційний діагноз, лікування та профілактика. Діабетична ретинопатія: стадії процесу, діагноз, профілактика та лікування. Діабетична нейропатія, класифікація, діагностика та лікування. Діабетична стопа: класифікація, діагностика, лікування. Принципи лікування вагітних, хворих на цукровий діабет. Особливості проведення термінових та планових хірургічних втручань у хворих на цукровий діабет. Режим інсулінотерапії: традиційна та інтенсифікована інсулінотерапія. Ускладнення інсулінотерапії: гіпоглікемічні стани, алергія до інсуліну, постін'єкційні ліподистрофії, інсулінорезистентність, хронічне передозування інсуліну (синдром Сомоджі), інсулінові набряки.

Тема 2. Ведення хворого з некомпенсованими формами цукрового діабету (кетоацидозом).

Критерії діагностики цукрового діабету та інших категорій гіперглікемії (ВООЗ, 1999 р.). Показання та правила проведення глюкозотолерантного тесту. Діагностичне значення визначення глікованого гемоглобіну, фруктозаміну, С-пептиду, глюкозурії, кетонурії. Критерії компенсації обміну речовин, досягнення нормоглікемії. Кетоацидотичні стани цукровому діабеті. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційний діагноз, лікування. Молочнокислий ацидоз. Основні методи лікування ЦД, дієтотерапія, дозоване фізичне навантаження, цукрознижувальна фармакотерапія, навчання хворого самоконтролю.

Тема 3. Ведення хворого з синдромом зобу.

Визначення розмірів щитоподібної залози. Визначення - «зоб». Поняття про ендемічний нетоксичний та вузлові форми зоба. Захворювання, що супроводжуються тиреотоксикозом. Клінічні відмінності вузлового токсичного зоба. Обґрунтування діагнозу тиреотоксикозу. Медикаментозне, хірургічне лікування токсичного зоба, використання 131-йоду з лікувальною метою. Диференційна діагностика тиреоїдитів з гострим та підгострим клінічним перебігом. Хронічний тиреоїдит. Обґрунтування діагнозу аутоімунного тиреоїдиту. Вузлові форми зоба. Моніторинг пацієнтів із вузлами у щитоподібній залозі. Патоморфологічна класифікація пухлин щитоподібної залози. Обґрунтування діагнозу раку щитоподібної залози.

Тема 4. Ведення хворого з синдромом артеріальної гіпертензії в ендокринологічній практиці.

Класифікація, критерії діагностики та диференціальної діагностики вторинних артеріальних гіпертензій ендокринного генезу (при синдромі Кона, феохромоцитомі, синдромі Іщенко-Кушинга, гіпертиреозі тощо). Складання плану обстеження, роль інструментальних та лабораторних методів обстеження. Тактика ведення хворих, медикаментозне та немедикаментозне лікування. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 5. Ведення хворого з метаболічним синдромом.

Визначення, класифікація, критерії діагностики, актуальність проблеми у всьому світі. Складання плану обстеження, роль інструментальних та лабораторних методів обстеження. Тактика ведення хворих в залежності від глікемії, індексу маси тіла, рівня АД. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 5. «Ведення хворих в ендокринологічній клініці»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Ведення хворого з хронічними ускладненнями цукрового діабету.	6
2.	Ведення хворого з синдромом артеріальної гіпертензії в ендокринологічній практиці.	6
3.	Ведення хворого з метаболічним синдромом.	6
	Всього:	18

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
Змістовий модуль 5. «Ведення хворих в ендокринологічній клініці»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Ведення хворого з некомпенсованими формами цукрового діабету (кетозидозом).	5
2.	Ведення хворого з синдромом зобу.	5
	Всього:	10

6. Змістовий модуль 6. «Ведення хворих в нефрологічній клініці»
(30 годин/1 кредит).

Конкретні цілі

Студенти повинні:

- Проводити опитування та фокусоване фізикальне обстеження пацієнтів з основними нефрологічними синдромами.
- Знати основні інвазивні та неінвазивні діагностичні методи, що застосовуються в нефрології, показання та протипоказання для їх проведення, можливі ускладнення.
- Виявляти основні та атипичні варіанти перебігу та ускладнення захворювань сечовивідної системи.
- Складати план обстеження хворих з основними нефрологічними синдромами.
- На підставі аналізу даних лабораторного та інструментального обстеження проводити диференціальний діагноз, обґрунтовувати та формулювати діагноз при захворюваннях сечовивідної система
- Призначати лікування, визначати прогноз, проводити первинну та вторинну профілактику при захворюваннях сечостатевої системи.
- Діагностувати та надавати допомогу при нирковій недостатності.
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципи фахової субординації.

Тема 1. Ведення хворого з сечовим синдромом.

Визначення та характеристика складових сечового синдрому. Диференціальний діагноз при гематурії, лейкоцитурії, протеїнурії. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження (УЗД пієлографія, рентгенографія, КТ, сцинтиграфія, загальні та біохімічні аналізи, аналізи сечі за Зимницьким, Нечипоренко). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 2. Ведення пацієнта з набряковим синдромом.

Диференціальний діагноз при набряках різного генезу (серцевих, ниркових, аліментарних тощо). Складання плану обстеження, роль інструментальних та лабораторних методів обстеження (УЗД, рентгенографія, ЕКГ, загальні та біохімічні аналізи, аналізи сечі за Зимницьким, Нечипоренко). Тактика ведення хворих залежно від причини, диференційована терапія. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Переваги та недоліки діуретичної терапії. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика Прогноз та працездатність.

Тема 3. Ведення хворого з хронічною нирковою недостатністю.

Визначення та класифікація. Етіологічні фактори. Поняття «хронічна хвороба нирок». Класифікація Патогенез уражень органів та систем, їх клінічні прояви. Клініка та зміни лабораторних показників залежно ви стадії. Диференційне лікування на різних стадіях. Нирковозамісна терапія: гемодіаліз, трансплантація нирок. Показання та протипоказання до гемодіалізу, ускладнення. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 4. Ведення хворого з ренальною артеріальною гіпертензією.

Класифікація, критерії діагностики та диференціальної діагностики вторинних артеріальних гіпертензій ренального генезу (при ренопаренхиматозних та реноваскулярних

захворюваннях). Складання плану обстеження, роль інструментальних та лабораторних методів обстеження. Тактика ведення хворих, медикаментозне та немедикаментозне лікування. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 5. Ведення пацієнта з нефротичним синдромом.

Визначення, етіологія, патогенез нефротичного синдрому. Клінічні прояви. Складання плану обстеження, роль інструментальних та лабораторних методів обстеження. Критерії діагностики та диференційний діагноз. Тактика ведення хворих, медикаментозне та немедикаментозне лікування. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 6. «Ведення хворих в нефрологічній клініці» (30/1)

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Ведення хворого з сечовим синдромом.	6
2.	Ведення пацієнта з набряковим синдромом.	6
3.	Ведення хворого з хронічною нирковою недостатністю.	6
4.	Ведення хворого з ренальною артеріальною гіпертензією.	6
5.	Ведення пацієнта з нефротичним синдромом.	6
	Всього:	30

7. Змістовий модуль 7. «Ведення хворих в гематологічній клініці» (41 година/1 кредит).

Конкретні цілі

Студенти повинні:

- Проводити опитування та фізикальне обстеження пацієнтів із основними гематологічними синдромами.
- Обґрунтовувати застосування основних інвазивних та неінвазивних діагностичних методів, що застосовуються в гематології, показання та протипоказання для їх проведення, можливі ускладнення.
- Виявляти типову та атипову клінічну картину основних захворювань крові та кровотворних органів.
 - Складати план обстеження хворих з основними гематологічними синдромами.
 - На підставі аналізу даних лабораторного та інструментального обстеження проводити диференціальний діагноз, обґрунтовувати та формулювати діагноз при основних захворюваннях крові та кровотворних органів.
 - Призначати лікування, визначати прогноз, проводити первинну та вторинну профілактику при основних захворюваннях крові та кровотворних органів.
 - Діагностувати та надавати допомогу при кровотечах внаслідок захворювань крові та кровотворних органів.
 - Визначати групу крові, переливати компоненти крові та кровозамінники.
 - Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципи фахової субординації.

Тема 1. Ведення пацієнта з анемією.

Визначення, класифікація, критерії діагностики та диференціальної діагностики залізодефіцитної та Віз-дефіцитної анемії. Основні причини дефіциту заліза. Складання плану обстеження, роль лабораторних методів обстеження при залізодефіцитній та В₁₂-дефіцитній анеміях. Тактика ведення хворих, медикаментозне та немедикаментозне лікування. Показання для гемотрансфузії. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 2. Ведення пацієнта з анемією.

Диференціальний діагноз гемолітичної, гіпопластичної, постгеморагічної анемії. Механізми внутрішньосудинного та внутрішньоклітинного гемолізу. Особливості клініки та лабораторної діагностики різних форм. Ускладнення. Тактика лікування різних форм. Переливання компонентів крові та компонентів. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 3. Ведення пацієнта з лейкоїдною реакцією та лейкоїмією.

Визначення, основні причини, класифікація. Диференціальний діагноз лейкоїмії та лейкоїдної реакції. Принципи диференційованого лікування. Трансплантація кісткового мозку. Підтримуюча терапія. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 4. Ведення хворого з поліцитемією.

Визначення та класифікація Диференціальний діагноз істинних, симптоматичних та відносних поліцитемій. Існуючі стандарти діагностики та лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 5. Ведення пацієнта з пурпурою.

Визначення. Етіологія та патогенез, основні клінічні синдроми. Критерії діагнозу. Диференційний діагноз тромбоцитопенічної та нетромбоцитопенічної пурпури. Тактика ведення хворих, медикаментозне та немедикаментозне лікування. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 6. Ведення пацієнта з лімфоаденопатією.

Основні причини лімфоаденопатій. Диференціальний діагноз ходжкінських та неходжкінських лімфом, збільшення лімфатичних вузлів при інших захворюваннях (туберкульоз, саркоїдоз, метастази, СКВ тощо). Тактика ведення хворих, медикаментозне та немедикаментозне лікування. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ **Змістовий модуль 7. «Ведення хворих в гематологічній клініці»**

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Ведення пацієнта з анемією.	6
2.	Ведення пацієнта з лейкоїдною реакцією та лейкоїмією.	6
3.	Ведення хворого з поліцитемією.	6
4.	Ведення пацієнта з пурпурою.	6
5.	Ведення пацієнта з лімфоаденопатією.	6
6.	Підсумковий контроль засвоєння кредиту-модулю 3.	6
	Всього:	36

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ **Змістовий модуль 7. «Ведення хворих в гематологічній клініці»**

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Ведення пацієнта з анемією.	5
	Всього:	5

МОДУЛЬ 4 (6-й курс). Невідкладні стани у клініці внутрішньої медицини

Всього годин - 102/4 кредити (практичних занять - 72, СРС - 30)

Кінцеві цілі модуля

Студенти повинні:

- Визначати рівень обстеження та лікування пацієнтів з невідкладними станами у стаціонарі.
- Застосовувати на практиці алгоритми обстеження та ведення хворих з невідкладними станами у стаціонарі.
- Проводити на практиці диференціальний діагноз основних синдромів, що трапляються у клініці невідкладних станів.
- Опанувати методами лікування невідкладних станів, ефективність яких доведена даними доказової медицини.
- Застосовувати на практиці стандарти діагностики та лікування хворих у клініці невідкладних станів.

Студенти повинні провести курацію хворих (нових або тих, які вже лікуються) з наступними захворюваннями:

- Ускладнений гіпертонічний криз - 2.
- Гостра лівошлуночкова недостатність - 2.
- Гострий коронарний синдром - 2.
- Пароксизмальні порушення ритму - 2.
- Гострий інфаркт міокарда - 1.
- Кардіогенний шок - 1.
- Тробоємболія легеневої артерії - 1.
- Непритомність/колапс - 1.
- Зупинка кровообігу та дихання - 1.
- Гострий артрит - 1.
- Астматичний статус - 2.
- Анафілактичний шок - 1.
- набряк гортані/набряк Квінке - 1.
- Тяжка пневмонія - 2.
- Гострий абдомінальний біль - 2.
- Шлунково-кишкова кровотеча - 2.
- Гостра печінкова недостатність - 1.
- Тяжка анемія - 2.
- Агранулоцитоз - 1.
- Тиреотоксичний криз - 1.
- Гіпоглікемічна кома - 1.
- Гіперглікемічна (кетоацидонемічна) кома - 1.
- Гостра наднирникова недостатність - 1.
- Гостра ниркова недостатність - 1.

Організація навчального процесу має забезпечити участь студентів у веденні не менше, ніж 2/3 госпіталізованих пацієнтів. Якщо немає можливості отримати доступ до пацієнтів будь-якої категорії, студенті-заповнюють учбову історію хвороби з діагнозами/проблемами відповідної категорії. Необхідність написання такої історії визначається асистентом/доцентом (завучем кафедри) на основі щотижневого перегляду даних щодо наявності відповідних хворих у відділеннях.

Курс проводиться у лікарнях, які працюють по швидкій допомозі. Кожен студент повинен щотижнево в умовах стаціонару брати в роботу 2-3 нових/недиференційованих пацієнта. Протягом всього курсу студенти щотижнево оглядають 6-10 пацієнтів, що знаходяться під динамічним спостереженням або постійних пацієнтів. Якщо з будь-якої причини студент оглядає менше 2 пацієнтів на день (динамічно спостерігаємих), піднімається та вивчається лікування пацієнтів, котрі поступили раніше. Кількість пацієнтів,

відповідальність за яких лежить на студенті, визначається складністю випадків та показаної студентом готовності прийняти участь у лікуванні додаткових пацієнтів.

Дидактичні заняття проводяться під час ранкових перевірок, лекцій та практичних занять. Оцінка заповнення студентом історії хвороби та виписок виконується викладачем у процесі роботи з пацієнтом.

1. Змістовий модуль 1. «Невідкладні стани в кардіології» (30 годин/1 кредитів)

Конкретні цілі

Студенти повинні:

- Визначати рівень обстеження та лікування пацієнтів з невідкладними кардіологічними станами у стаціонарі.
- Застосовувати на практиці алгоритми обстеження та ведення хворих з невідкладними кардіологічними станами у стаціонарі.
- Проводити на практиці диференціальний діагноз основних синдромів, що трапляються у клініці невідкладних кардіологічних станів.
- Опанувати методами лікування невідкладних кардіологічних станів, ефективність яких доведена даними доказової медицини.
- Застосовувати на практиці стандарти діагностики та лікування кардіологічних хворих у клініці невідкладних станів.

Тема 1. Курація хворого з ускладненим гіпертонічним кризом.

Існуючі стандарти діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі. Тактика лікування залежно від ураження органів-мішеней. Подальше ведення хворих.

Курація хворого з серцевою астмою та набряком легень.

Існуючі стандарти діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі. Тактика лікування залежно від рівня артеріального тиску. Подальше ведення хворих.

Тема 2. Курація хворого з гострим коронарним синдромом.

Існуючі стандарти ургентної діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі. Тактика лікування в залежності від підйому сегменту ST. Подальше ведення хворих.

Тема 3. Курація хворого з інфарктом міокарда.

Існуючі стандарти ургентної діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі. Тактика лікування залежно від підйому сегменту ST та наявності патологічного зубця Q. Подальше ведення хворих.

Курація хворого з кардіогеним шоком.

Існуючі стандарти ургентної діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі. Тактика лікування в залежності від рівня АТ і стадії шоку. Подальше ведення хворих.

Тема 4. Курація хворого з тромбоемболією легеневої артерії.

Існуючі стандарти ургентної діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі. Тактика лікування залежно від рівня емболізації. Подальше ведення хворих.

Тактика лікування при раптовій серцевій смерті.

Існуючі стандарти ургентної діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі. Техніка реанімаційних заходів. Дефібриляція. Тактика подальшого лікування та ведення хворих.

Тема 5. Курація хворого з пароксизмальними порушеннями ритму та провідності.

Існуючі стандарти ургентної діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі. Тактика лікування залежно від виду аритмії або блокади. Електроімпульсна терапія та електростимуляція. Подальше ведення хворих.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
Змістовий модуль 1. «Невідкладні стани в кардіології»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Курація хворого з ускладненим гіпертонічним кризом. Курація хворого з серцевою астмою та набряком легень.	6
2.	Курація хворого з гострим коронарним синдромом.	6
3.	Курація хворого з інфарктом міокарда. Курація хворого з кардіогеним шоком.	6
4.	Курація хворого з тромбоемболією легеневої артерії. Тактика лікування при раптовій серцевій смерті.	6
5.	Курація хворого з пароксизмальними порушеннями ритму та провідності.	6
	Всього:	30

2. Змістовий модуль 2. «Невідкладні стани в ревматології» (14 годин/0,5 кредитів)

Конкретні цілі

Студенти повинні:

- Визначати рівень обстеження та лікування пацієнтів з невідкладними ревматологічними станами у стаціонарі.
- Застосовувати на практиці алгоритми обстеження та ведення хворих з невідкладними ревматологічними станами у стаціонарі.
- Проводити на практиці диференціальний діагноз основних синдромів, що трапляються у клініці невідкладних ревматологічних станів.
- Опанувати методами лікування невідкладних ревматологічних станів, ефективність яких доведена даними доказової медицини.
- Застосовувати на практиці стандарти діагностики та лікування ревматологічних хворих у клініці невідкладних станів.

Тема 1. Курація хворого з гострим реактивним артритом.

Існуючі стандарти діагностики та лікування. Тактика лікування в залежності від характеру локалізації та ураження суглобу. Роль інструментальних та лабораторних методів дообстеження. Подальше ведення хворих

Тема 2. Курація хворого з тромбоцитопенічною пурпурою.

Існуючі стандарти діагностики та лікування. Тактика лікування залежно від тяжкості та розповсюдженості. Роль інструментальних та лабораторних методів дообстеження. Подальше ведення хворих

Тема 3. Курація хворого з гострим болем у спині.

Існуючі стандарти діагностики та лікування. Тактика лікування в залежності від характеру локалізації та ураження. Роль рентгенологічних та лабораторних методів дообстеження. Подальше ведення хворих.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
Змістовий модуль 2. «Невідкладні стани в ревматології»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Курація хворого з гострим болем у спині.	6

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
Змістовий модуль 2. «Невідкладні стани в ревматології»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Курація хворого з гострим реактивним артритом.	4
2.	Курація хворого з тромбоцитопенічною пурпурою.	4
	Всього:	8

3. Змістовий модуль 3. «Невідкладні стани в пульмонології та алергології» (10 годин/0,5 кредитів)

Конкретні цілі

Студенти повинні:

- Визначати рівень обстеження та лікування пацієнтів з невідкладними пульмонологічними та алергологічними станами у стаціонарі.
- Застосовувати на практиці алгоритми обстеження та ведення хворих з невідкладними пульмонологічними та алергологічними станами у стаціонарі.
- Проводити на практиці диференціальний діагноз основних синдромів, що трапляються у клініці невідкладних пульмонологічних та алергологічних станів.
- Опанувати методами лікування невідкладних пульмонологічних та алергологічних станів, ефективність яких доведена даними доказової медицини.
- Застосовувати на практиці стандарти діагностики та лікування хворих у клініці пульмонологічних та алергологічних невідкладних станів.

Тема 1. Курація хворого з тяжкою негоспітальною та госпітальною пневмонією.

Існуючі стандарти діагностики та лікування. Тактика лікування в залежності від тяжкості та розповсюдженості. Роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів дообстеження. Показання до плевральної пункції. Показання для переведення у відділення інтенсивної терапії, штучної вентиляції легень. Подальше ведення хворих.

Тема 2. Курація хворого з астматичним статусом, анафілактичним шоком та набряком Квінке.

Існуючі стандарти діагностики та лікування. Тактика лікування залежно від стадії причини та важкості. Роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів дообстеження. Показання для переведення у відділення інтенсивної терапії, штучної вентиляції легень. Подальше ведення хворих.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 3. «Невідкладні стани в пульмонології та алергології»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Курація хворого з астматичним статусом, анафілактичним шоком та набряком Квінке	6
	Всього:	6

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Змістовий модуль 3. «Невідкладні стани в пульмонології та алергології»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Курація хворого з тяжкою негоспітальною та госпітальною пневмонією.	4

4. Змістовий модуль 4. «Невідкладні стани в гастроентерології» (14годин/0,5 кредитів)

Конкретні цілі

Студенти повинні:

- Визначати рівень обстеження та лікування пацієнтів з невідкладними гастроентерологічними станами у стаціонарі.
- Застосовувати на практиці алгоритми обстеження та ведення хворих з невідкладними гастроентерологічними станами у стаціонарі.
- Проводити на практиці диференціальний діагноз основних синдромів, що трапляються у клініці невідкладних гастроентерологічних станів.
- Опанувати методами лікування невідкладних гастроентерологічних станів, ефективність яких доведена даними доказової медицини.

- Застосовувати на практиці стандарти діагностики та лікування хворих у клініці гастроентерологічних невідкладних станів.

Тема 1. Курація хворого з гострою печінковою недостатністю.

Існуючі стандарти діагностики та лікування. Тактика лікування в залежності від причини та стадії. Роль інструментальних та лабораторних методів дообстеження. Показання до плевральної пункції. Показання для переводу у відділення інтенсивної терапії, еферентної терапії. Подальше ведення хворих.

Тема 2 Курація хворого з гострим абдомінальним болем.

Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих. Тактика ведення хворих в залежності від причини. Роль інструментальних та лабораторних методів дообстеження. Показання до невідкладного хірургічного лікування. Показання для переводу у хірургічне відділення або відділення інтенсивної терапії. Подальше ведення хворих.

Тема 3 Курація хворого з шлунково-кишковою кровотечею.

Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих. Тактика ведення хворих в залежності від причини. Роль ендоскопічних, інструментальних та лабораторних методів дообстеження. Консервативне лікування, показання для гемотрансфузії. Показання до ендоскопічного гемостазу або невідкладного хірургічного лікування. Подальше ведення хворих.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ *Змістовий модуль 4. «Невідкладні стани в гастроентерології»*

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Курація хворого з гострим абдомінальним болем.	6

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ *Змістовий модуль 4. «Невідкладні стани в гастроентерології»*

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Курація хворого з гострою печінковою недостатністю.	4
2	Курація хворого з шлунково-кишковою кровотечею.	4
	Всього:	8

5. Змістовий модуль 5. «Невідкладні стани в ендокринології» (10 годин/0,5 кредитів)

Конкретні цілі

Студенти повинні:

- Визначати рівень обстеження та лікування пацієнтів з невідкладними ендокринологічними станами у стаціонарі.
- Застосовувати на практиці алгоритми обстеження та ведення хворих з невідкладними ендокринологічними станами у стаціонарі.
- Проводити на практиці диференціальний діагноз основних синдромів, що трапляються у клініці невідкладних ендокринологічних станів.
- Опанувати методами лікування невідкладних ендокринологічних станів, ефективність яких доведена даними доказової медицини.
- Застосовувати на практиці стандарти діагностики та лікування хворих у клініці ендокринологічних невідкладних станів.

Тема 1. Курація хворого з гіпоглікемічною та гіперглікемічною (кетоацидемічною) комою.

Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих. Диференціальна діагностика з гіпоглікемічною та гіперглікемічною комою. Тактика ведення хворих.

Тема 2 Курація хворого з тиреотоксичним кризом. Курація хворого з гострою наднирниковою недостатністю.

Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих. Диференціальна діагностика. Тактика ведення хворих.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
Змістовий модуль 5. «Невідкладні стани в ендокринології»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Курація хворого з гіпоглікемічною та гіперглікемічною (кетоацидемічною) комою.	6
	Всього:	6

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
Змістовий модуль 5. «Невідкладні стани в ендокринології»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Курація хворого з тиреотоксичним кризом. Курація хворого з гострою наднирниковою недостатністю.	4

6. Змістовий модуль 6. «Невідкладні стани в гематології» (12 годин/0,5 кредитів)
Конкретні цілі

Студенти повинні:

- Визначати рівень обстеження та лікування пацієнтів з невідкладними гематологічними станами у стаціонарі.
- Застосовувати на практиці алгоритми обстеження та ведення хворих з невідкладними гематологічним; станами у стаціонарі.
- Приводити на практиці диференціальний діагноз основних синдромів, що трапляються у клініці невідкладних гематологічних станів.
- Опанувати методами лікування невідкладних гематологічних станів, ефективність яких доведена даними доказової медицини.
- Застосовувати на практиці стандарти діагностики та лікування хворих у клініці гематологічних невідкладних станів.

Тема 1. Курація хворого з тяжкою анемією.

Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих. Тактика ведення хворих в залежності від причини. Ролі ендоскопічних, інструментальних та лабораторних методів дообстеження. Консервативне лікування, показанні для гемотрансфузії. Подальше ведення хворих.

Тема 2. Курація хворого з агранулоцитозом.

Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих. Тактика ведення хворих в залежності від причини. Ролі інструментальних та лабораторних методів дообстеження. Консервативне лікування, показання для гемотрансфузії. Показання до трансплантації кісткового мозку. Подальше ведення хворих.

Тема 3. Курація хворого з пурпурою. Курація хворого з гострим тромбозом.

Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих. Тактика ведення хворих в залежності від причини. Роль інструментальних та лабораторних методів дообстеження. Консервативне лікування, показання для тромболітичної терапії. Подальше ведення хворих.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
Змістовий модуль 6. «Невідкладні стани в гематології»

№	Тема	Кількість

з/п		годин
1.	Курація хворого з пурпурою. Курація хворого з гострим тромбозом.	6

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
Змістовий модуль 6. «Невідкладні стани в гематології»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Курація хворого з тяжкою анемією.	3
2.	Курація хворого з агранулоцитозом.	3
	Всього:	6

7. Змістовий модуль 7. «Невідкладні стани в нефрології» (12 годин/0,5 кредитів)
Конкретні цілі

Студенти повинні:

- Визначати рівень обстеження та лікування пацієнтів з невідкладними нефрологічними станами у стаціонарі.
- Застосовувати на практиці алгоритми обстеження та ведення хворих з невідкладними нефрологічними станами у стаціонарі.
- Проводити на практиці диференціальний діагноз основних синдромів, що трапляються у клініці невідкладних нефрологічних станів.
- Опанувати методами лікування невідкладних нефрологічних станів, ефективність яких доведена даними доказової медицини.
- Застосовувати на практиці стандарти діагностики та лікування хворих у клініці нефрологічних невідкладних станів.

Тема 1. Курація хворого з гострою нирковою недостатністю.

Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих. Тактика ведення хворих в залежності від причини. Роль інструментальних та лабораторних методів дообстеження. Консервативне лікування, показання для гемодіалізу. Подальше ведення хворих.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
Змістовий модуль 7. «Невідкладні стани в нефрології»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Курація хворого з гострою нирковою недостатністю.	6
2.	Підсумковий контроль засвоєння кредиту-модулю 4.	6
	Всього:	12

5. ЗАГАЛЬНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Тема	Кількість годин
Модуль 3 (6-й курс). Сучасна практика внутрішньої медицини		
1.	Ведення пацієнта з артеріальною гіпертензією.	6
2.	Ведення пацієнта з артеріальною гіпертензією.	5
3.	Ведення пацієнта з артеріальною гіпотензією та непритомністю.	5
4.	Ведення пацієнта з кардіалгією.	6
5.	Ведення пацієнта з порушенням серцевого ритму.	6
6.	Ведення пацієнта з порушенням провідності серця.	6
7.	Ведення хворого зі стабільною стенокардією.	6
8.	Ведення хворого з безбольовою ішемією міокарда.	5
9.	Ведення хворого з нестабільною стенокардією	6
10.	Ведення пацієнта з задишкою.	5
11.	Ведення пацієнта з кардіомегалією.	6
12.	Ведення хворого з акроціанозом.	5
13.	Ведення хворого з серцевою недостатністю.	6
14.	Ведення хворого з серцевою недостатністю.	5
15.	Ведення хворого з серцевими шумами.	6
16.	Ведення хворого з серцевими шумами.	5
17.	Ведення хворого з болем у кінцівках та спині.	5
18.	Ведення пацієнта з артралгіями/міалгіями.	5
19.	Ведення пацієнта з суглобовим синдромом.	6
20.	Ведення хворого з геморагічним синдромом.	6
21.	Ведення хворого з артрозом.	5
22.	Ведення пацієнта з шлунковою диспепсією.	6
23.	Ведення пацієнта з дисфагією.	5
24.	Ведення пацієнта з печією.	5
25.	Ведення пацієнта з абдомінальним болем.	6
26.	Ведення пацієнта з хронічним діарейним синдромом.	5
27.	Ведення пацієнта з закрепамми.	5
28.	Ведення пацієнта з жовтяницею.	6
29.	Ведення пацієнта з асцитом.	5
30.	Ведення пацієнта з гепатомегалією та гепатолієнальним синдромом.	6
31.	Ведення пацієнта з портальною гіпертензією.	6
32.	Ведення хворого з печінковою енцефалопатією.	5
33.	Ведення пацієнта з бронхообструктивним синдромом.	6
34.	Ведення пацієнта з хронічним кашлем.	5
35.	Ведення пацієнта з інфільтративним затемненням в легенях.	6
36.	Ведення пацієнта з лихоманкою невизначеного генезу.	6
37.	Ведення пацієнта з кровохарканням.	5
38.	Ведення хворого з задухою та асфіксією.	5
39.	Ведення хворого з плевральним випотом.	6
40.	Ведення хворого з дихальною недостатністю.	5
41.	Ведення хворого з негоспітальною пневмонією.	6
42.	Ведення хворого з госпітальною пневмонією.	6
43.	Ведення хворого з абсцесом легень.	5
44.	Ведення хворого з хронічними ускладненнями цукрового діабету.	6
45.	Ведення хворого з некомпенсованими формами цукрового діабету (кетацидозом).	5
46.	Ведення хворого з синдромом зобу.	5
47.	Ведення хворого з синдромом артеріальної гіпертензії в ендокринологічній практиці.	6

48.	Ведення хворого з метаболічним синдромом.	6
49.	Ведення хворого з сечовим синдромом.	6
50.	Ведення пацієнта з набряковим синдромом.	6
51.	Ведення хворого з хронічною нирковою недостатністю.	6
52.	Ведення хворого з ренальною артеріальною гіпертензією.	6
53.	Ведення пацієнта з нефротичним синдромом.	6
54.	Ведення пацієнта з анемією.	6
55.	Ведення пацієнта з анемією.	5
56.	Ведення пацієнта з лейкомоїдною реакцією та лейкомією.	6
57.	Ведення хворого з поліцитемією.	6
58.	Ведення пацієнта з пурпурою.	6
59.	Ведення пацієнта з лімфоаденопатією.	6
60.	Підсумковий модульний контроль	6
	РАЗОМ	336
Модуль 4 (6-й курс). Невідкладні стани у клініці внутрішньої медицини		
1.	Курація хворого з ускладненим гіпертонічним кризом. Курація хворого з серцевою астмою та набряком легень.	6
2.	Курація хворого з гострим коронарним синдромом.	6
3.	Курація хворого з інфарктом міокарда. Курація хворого з кардіогеним шоком.	6
4.	Курація хворого з тромбоемболією легеневої артерії. Тактика лікування при раптовій серцевій смерті.	6
5.	Курація хворого з пароксизмальними порушеннями ритму та провідності.	6
6.	Курація хворого з гострим реактивним артритом.	4
7.	Курація хворого з тромбоцитопенічною пурпурою.	4
8.	Курація хворого з гострим болем у спині.	6
9.	Курація хворого з тяжкою негоспітальною та госпітальною пневмонією.	4
10.	Курація хворого з астматичним статусом, анафілактичним шоком та набряком Квінке.	6
11.	Курація хворого з гострою печінковою недостатністю.	4
12.	Курація хворого з гострим абдомінальним болем.	6
13.	Курація хворого з шлунково-кишковою кровотечею.	4
14.	Курація хворого з гіпоглікемічною та гіперглікемічною (кетоацидемічною) комою.	6
15.	Курація хворого з тіреотоксичним кризом. Курація хворого з гострою наднирковою недостатністю.	4
16.	Курація хворого з тяжкою анемією.	3
17.	Курація хворого з агранулоцитозом.	3
18.	Курація хворого з пурпурою. Курація хворого з гострим тромбозом.	6
19.	Курація хворого з гострою нирковою недостатністю.	6
20.	Підсумковий модульний контроль.	6
	РАЗОМ	102

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Тема	Кількість годин
Модуль 3 (6-й курс). Сучасна практика внутрішньої медицини		
1.	Ведення пацієнта з артеріальною гіпертензією.	6
2.	Ведення пацієнта з кардіалгією.	6
3.	Ведення пацієнта з порушенням серцевого ритму.	6
4.	Ведення пацієнта з порушенням провідності серця.	6
5.	Ведення хворого зі стабільною стенокардією.	6
6.	Ведення хворого з нестабільною стенокардією	6
7.	Ведення пацієнта з кардіомегалією.	6
8.	Ведення хворого з серцевою недостатністю.	6
9.	Ведення хворого з серцевими шумами.	6
10.	Ведення пацієнта з суглобовим синдромом.	6
11.	Ведення хворого з геморагічним синдромом.	6
12.	Ведення пацієнта з шлунковою диспепсією.	6
13.	Ведення пацієнта з абдомінальним болем.	6
14.	Ведення пацієнта з жовтяницею.	6
15.	Ведення пацієнта з гепатомегалією та гепатолієнальним синдромом.	6
16.	Ведення пацієнта з портальною гіпертензією.	6
17.	Ведення пацієнта з бронхообструктивним синдромом.	6
18.	Ведення пацієнта з інфільтративним затемненням в легенях.	6
19.	Ведення пацієнта з лихоманкою невизначеного генезу.	6
20.	Ведення хворого з плевральним випотом.	6
21.	Ведення хворого з негоспітальною пневмонією.	6
22.	Ведення хворого з госпітальною пневмонією.	6
23.	Ведення хворого з хронічними ускладненнями цукрового діабету.	6
24.	Ведення хворого з синдромом артеріальної гіпертензії в ендокринологічній практиці.	6
25.	Ведення хворого з метаболічним синдромом.	6
26.	Ведення хворого з сечовим синдромом.	6
27.	Ведення пацієнта з набряковим синдромом.	6
28.	Ведення хворого з хронічною нирковою недостатністю.	6
29.	Ведення хворого з ренальною артеріальною гіпертензією.	6
30.	Ведення пацієнта з нефротичним синдромом.	6
31.	Ведення пацієнта з анемією.	6
32.	Ведення пацієнта з лейкомоїдною реакцією та лейкомією.	6
33.	Ведення хворого з поліцитемією.	6
34.	Ведення пацієнта з пурпурою.	6
35.	Ведення пацієнта з лімфаденопатією.	6
36.	Підсумковий модульний контроль	6
	РАЗОМ	216
Модуль 4 (6-й курс). Невідкладні стани у клініці внутрішньої медицини		
1.	Курація хворого з ускладненим гіпертонічним кризом. Курація хворого з серцевою астмою та набряком легень.	6
2.	Курація хворого з гострим коронарним синдромом.	6
3.	Курація хворого з інфарктом міокарда. Курація хворого з кардіогеним шоком.	6
4.	Курація хворого з тромбоемболією легеневої артерії. Тактика лікування при раптовій серцевій смерті.	6
5.	Курація хворого з пароксизмальними порушеннями ритму та провідності.	6
6.	Курація хворого з гострим болем у спині.	6

7.	Курація хворого з астматичним статусом, анафілактичним шоком та набряком Квінке.	6
8.	Курація хворого з гострим абдомінальним болем.	6
9.	Курація хворого з гіпоглікемічною та гіперглікемічною (кетоацидемічною) комою.	6
10.	Курація хворого з пурпурою. Курація хворого з гострим тромбозом.	6
11.	Курація хворого з гострою нирковою недостатністю.	6
12.	Підсумковий модульний контроль.	6
	РАЗОМ	72

6. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ (СРС)

№ з/п	Тема	Кількість годин
Модуль 3 (6-й курс). Сучасна практика внутрішньої медицини		
1.	Ведення пацієнта з артеріальною гіпертензією.	5
2.	Ведення пацієнта з артеріальною гіпотензією та непритомністю.	5
3.	Ведення хворого з безбольовою ішемією міокарда.	5
4.	Ведення хворого з задишкою.	5
5.	Ведення хворого з акроціанозом.	5
6.	Ведення хворого з серцевою недостатністю.	5
7.	Ведення хворого з серцевими шумами.	5
8.	Ведення пацієнта з артралгіями/міалгіями.	5
9.	Ведення хворого з болем у кінцівках та спині.	5
10.	Ведення хворого з артрозом.	5
11.	Ведення пацієнта з дисфагією.	5
12.	Ведення пацієнта з печією.	5
13.	Ведення пацієнта з хронічним діарейним синдромом.	5
14.	Ведення пацієнта з закрепамми.	5
15.	Ведення пацієнта з асцитом.	5
16.	Ведення хворого з печінковою енцефалопатією.	5
17.	Ведення пацієнта з хронічним кашлем.	5
18.	Ведення пацієнта з кровохарканням.	5
19.	Ведення хворого з задухою та асфіксією.	5
20.	Ведення пацієнта з дихальною недостатністю.	5
21.	Ведення хворого з абсцесом легень.	5
22.	Ведення хворого з некомпенсованими формами цукрового діабету (кетоацидозом).	5
23.	Ведення хворого з синдромом зобу.	5
24.	Ведення пацієнта з анемією.	5
	РАЗОМ	120
Модуль 4 (6-й курс). Невідкладні стани у клініці внутрішньої медицини		
1.	Курація хворого з гострим реактивним артритом.	4
2.	Курація хворого з тромбоцитопенічною пурпурою.	4
3.	Курація хворого з тяжкою негоспітальною та госпітальною пневмонією. Курація хворого з тотальним плевральним випотом та пневмотораксом.	4
4.	Курація хворого з гострою печінковою недостатністю.	4
5.	Курація хворого з шлунково-кишковою кровотечею.	4
6.	Курація хворого з тиреотоксичним кризом. Курація хворого з гострою наднирниковою недостатністю.	4
7.	Курація хворого з тяжкою анемією.	3
8.	Курація хворого з агранулоцитозом.	3
	РАЗОМ	30

7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Модуль 3 (6-й курс). Сучасна практика внутрішньої медицини

- Ведення пацієнта з артеріальною гіпертензією, існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з артеріальною гіпотензією та непритомністю: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з кардіалгією: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з порушенням серцевого ритму: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з порушенням провідності серця: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення хворого зі стабільною стенокардією: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення хворого з безболівою ішемією міокарда: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення хворого з нестабільною стенокардією: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з задишкою: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з кардіомегалією: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення хворого з ціанозом: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення хворого з серцевою недостатністю: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення хворого з серцевими шумами: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення хворого з болем у кінцівках та спині: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з артралгіями/міальгіями: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з суглобовим синдромом: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення хворого з геморагічним синдромом: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення хворого з артозом: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з шлунковою диспепсією: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з дисфагією: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з печією: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з абдомінальним болем: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з хронічним діарейним синдромом: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з закрепами: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з жовтяницею: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з асцитом: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з гепатомегалією та гепато-лієнальним синдромом: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з портальною гіпертензією: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення хворого з печінковою енцефалопатією: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з бронхообструктивним синдромом: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з хронічним кашлем: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з інфільтративним затемненням в легенях: існуючі алгоритми діагностики та лікування.

- Ведення пацієнта з лихоманкою невизначеного генезу: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з кровохарканням: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення хворого з задихом та асфіксією: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення хворого з плевральним випотом: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення хворого з дихальною недостатністю: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення хворого з негоспітальною пневмонією: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення хворого з госпітальною пневмонією: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення хворого з абсцесом легень: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення хворого з хронічними ускладненнями цукрового діабету: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення хворого з некомпенсованими формами цукрового діабету (кетозацидозом): існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення хворого з синдромом зобу: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення хворого з синдромом артеріальної гіпертензії в ендокринологічній практиці: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення хворого з метаболічним синдромом: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення хворого з сечовим синдромом: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з набряковим синдромом: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення хворого з хронічною нирковою недостатністю: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення хворого з ренальною артеріальною гіпертензією: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з нефротичним синдромом: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з анемією: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з лейкомоїдною реакцією та лейкомією: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення хворого з поліцитемією: існуючі алгоритми та стандарти діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з пурпурою: існуючі алгоритми діагностики та лікування.
- Ведення пацієнта з лімфаденопатією: існуючі алгоритми діагностики та лікування.

Модуль 4 (6-й курс). Невідкладні стани у клініці внутрішньої медицини

- Курація хворого з ускладненим гіпертонічним кризом. Існуючі стандарти діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі.
- Курація хворого з серцевою астмою та набряком легень. Існуючі стандарти діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі.
- Курація хворого з гострим коронарним синдромом. Існуючі стандарти ургентної діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі.
- Курація хворого з інфарктом міокарда. Існуючі стандарти ургентної діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі.
- Курація хворого з кардіогенним шоком. Існуючі стандарти ургентної діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі.
- Курація хворого з тромбоемболією легеневої артерії. Існуючі стандарти ургентної діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі.
- Тактика лікування при раптовій серцевій смерті. Існуючі стандарти ургентної діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі.

- Курація хворого з пароксизмальними порушеннями ритму та провідності. Існуючі стандарти ургентної діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі.
 - Курація хворого з гострим реактивним артритом. Існуючі стандарти діагностики та лікування.
 - Курація хворого з тромбоцитопенічною пурпурою. Існуючі стандарти діагностики та лікування.
 - Курація хворого з гострим болем у спині. Існуючі стандарти діагностики та лікування.
 - Курація хворого з тяжкою негоспітальною та госпітальною пневмонією. Існуючі стандарти діагностики та невідкладного лікування.
 - Курація хворого з тотальним плевральним випотом та пневмотораксом. Існуючі стандарти діагностики та лікування.
 - Курація хворого з астматичним статусом. Існуючі стандарти діагностики та лікування.
 - Курація хворого з анафілактичним шоком та набряком Квінке. Існуючі стандарти діагностики та лікування.
 - Курація хворого з гострою печінковою недостатністю. Існуючі стандарти діагностики та лікування.
 - Курація хворого з гострим абдомінальним болем. Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих.
 - Курація хворого з шлунково-кишковою кровотечею. Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих.
 - Курація хворого з гіпоглікемічною комою. Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих.
 - Курація хворого з гіперглікемічною (кетоацидемічною) комою. Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих.
 - Курація хворого з тиреотоксичним кризом. Існуючі стандарти діагностики та лікування.
 - Курація хворого з гострою наднирничковою недостатністю. Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих.
 - Курація хворого з тяжкою анемією. Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих.
 - Курація хворого з агранулоцитозом. Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих.
 - Курація хворого з пурпурою. Існуючі стандарти діагностики та лікування.
 - Курація хворого з гострим тромбозом. Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих.
 - Курація хворого з гострою нирковою недостатністю. Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ РОБІТ ТА ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ Модуль 3 (6-й курс). Сучасна практика внутрішньої медицини

- Проводити опитування та фізикальне обстеження пацієнтів із основними кардіологічними синдромами.
 - Складати план обстеження хворих з захворюваннями серця, обґрунтовувати застосування основних інвазивних та неінвазивних діагностичних методів, що застосовуються в кардіології, визначати показання та протипоказання для їх проведення, можливі ускладнення.
 - Виявляти різні варіанти перебігу та ускладнення захворювань серця.
 - Проводити диференціальний діагноз, обґрунтовувати та формулювати діагноз при основних кардіологічних синдромах на підставі аналізу даних лабораторного та інструментального обстеження.
 - Призначати лікування, визначати прогноз, проводити первинну та вторинну профілактику при захворюваннях серця.
 - Реєструвати та інтерпретувати ЕКГ у 12 відведеннях.
 - Вимірювати та інтерпретувати артеріальний тиск.
 - Діагностувати та надавати допомогу при непритомності.
 - Діагностувати та надавати допомогу при гіпертензивному кризі.

- Діагностувати та надавати допомогу при артеріальній гіпотонії.
- Діагностувати та надавати допомогу при пароксизмальних порушеннях серцевого ритму.
- Діагностувати та надавати допомогу при синдромі Морган'ї-Едемса-Стокса.
- Проводити легенево-серцеву реанімацію.
- Проводити опитування та фізикальне обстеження пацієнтів із основними ревматологічними синдромами.
 - Обґрунтовувати застосування основних інвазивних та неінвазивних діагностичних методів, що застосовуються в ревматології, визначати показання та протипоказання для їх проведення, можливі ускладнення.
 - Виявляти різні варіанти перебігу та ускладнення ревматологічних захворювань.
 - Складати план обстеження хворих з ревматологічними захворюваннями.
 - Проводити диференціальний діагноз, обґрунтовувати та формулювати діагноз при основних ревматологічних синдромах на підставі аналізу даних лабораторного та інструментального обстеження.
 - Призначати лікування, визначати прогноз, проводити первинну та вторинну профілактику при ревматологічних захворюваннях.
 - Вміти трактувати лабораторні показники при ревматологічних захворюваннях (ревмопроби, аутоімунні маркери тощо).
 - Вміти трактувати дані ехокардіографічного дослідження та променевого обстеження суглобів та хребта.
 - Проводити опитування та фізикальне обстеження пацієнтів з основними гастроентерологічними синдромами.
 - Складати план обстеження хворих із основними гастроентерологічними синдромами.
 - Обґрунтовувати застосування інвазивних та неінвазивних діагностичних методів, що застосовуються в гастроентерології, визначати показання та протипоказання для їх проведення, можливі ускладнення.
 - Проводити диференціальний діагноз, обґрунтовувати та формулювати діагноз при основних гастроентерологічних синдромах на підставі аналізу даних лабораторного та інструментального обстеження.
 - Виявляти основні варіанти перебігу та ускладнення захворювань травного каналу, гепатобіліарної системи та підшлункової залози.
 - Призначати лікування, визначати прогноз, проводити первинну та вторинну профілактику при захворюваннях травного каналу, гепатобіліарної системи та підшлункової залози.
 - Проводити опитування та фізикальне обстеження пацієнтів з основними пульмонологічними синдромами.
 - Складати план обстеження хворих з основними пульмонологічними синдромами.
 - Обґрунтовувати застосування основних інвазивних та неінвазивних діагностичних методів, що застосовуються в пульмонології, визначати показання та протипоказання для їх проведення, можливі ускладнення.
 - На підставі аналізу даних лабораторного та інструментального обстеження проводити диференціальний діагноз при основних пульмонологічних синдромах, обґрунтовувати та формулювати діагноз при основних захворюваннях органів дихання.
 - Призначати лікування, визначати прогноз та проводити первинну та вторинну профілактику при основних захворюваннях органів дихання.
 - Діагностувати та надавати допомогу при дихальній недостатності.
 - Обґрунтовувати необхідність виконання плевральної пункції.
 - Виконувати пікфлоуметрію.
 - Проводити опитування та фізикальне обстеження пацієнтів з основними ендокринологічними синдромами.
 - Обґрунтовувати застосування основних інвазивних та неінвазивних діагностичних методів, що застосовуються в ендокринології, визначати показання та протипоказання для їх проведення, можливі ускладнення.
 - Складати план обстеження хворих із основними ендокринними синдромами.

- Проводити диференціальний діагноз, обґрунтовувати та формулювати діагноз при основних ендокринних синдромах.
- Призначати лікування, визначати прогноз, проводити первинну та вторинну профілактику при основних ендокринних захворюваннях.
- Діагностувати та надавати допомогу при невідкладних станах в ендокринології.
- Проводити опитування та фокусоване фізикальне обстеження пацієнтів з основними нефрологічними синдромами.
- Знати основні інвазивні та неінвазивні діагностичні методи, що застосовуються в нефрології, показання та протипоказання для їх проведення, можливі ускладнення.
- Виявляти основні та атипові варіанти перебігу та ускладнення захворювань сечовивідної системи.
- Скласти план обстеження хворих з основними нефрологічними синдромами.
- На підставі аналізу даних лабораторного та інструментального обстеження проводити диференціальний діагноз, обґрунтовувати та формулювати діагноз при захворюваннях сечовивідної системи.
- Призначати лікування, визначати прогноз, проводити первинну та вторинну профілактику при захворюваннях сечостатевої системи.
- Діагностувати та надавати допомогу при нирковій недостатності.
- Проводити опитування та фізикальне обстеження пацієнтів із основними гематологічними синдромами.
- Обґрунтовувати застосування основних інвазивних та неінвазивних діагностичних методів, що застосовуються в гематології, показання та протипоказання для їх проведення, можливі ускладнення.
- Виявляти типову та атипичну клінічну картину основних захворювань крові та кровотворних органів
- Скласти план обстеження хворих з основними гематологічними синдромами.
- На підставі аналізу даних лабораторного та інструментального обстеження проводити диференціальний діагноз, обґрунтовувати та формулювати діагноз при основних захворюваннях крові та кровотворних органів
- Призначати лікування, визначати прогноз, проводити первинну та вторинну профілактику при основних захворюваннях крові та кровотворних органів.
- Діагностувати та надавати допомогу при кровотечах внаслідок захворювань крові та кровотворних органів.
- Визначати групу крові, переливати компоненти крові та кровозамінники.
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципи фахової субординації.

Модуль 4 (6-й курс). Невідкладні стани у клініці внутрішньої медицини

- Визначати рівень обстеження та лікування пацієнтів з невідкладними кардіологічними станами у стаціонарі.
- Застосовувати на практиці алгоритми обстеження та ведення хворих з невідкладними кардіологічними станами у стаціонарі.
- Проводити на практиці диференціальний діагноз основних синдромів, що трапляються у клініці невідкладних кардіологічних станів.
- Опанувати методами лікування невідкладних кардіологічних станів, ефективність яких доведена даними доказової медицини,
- Застосовувати на практиці стандарти діагностики та лікування кардіологічних хворих у клініці невідкладних станів.
- Визначати рівень обстеження та лікування пацієнтів з невідкладними ревматологічними станами у стаціонарі.
- Застосовувати на практиці алгоритми обстеження та ведення хворих з невідкладними ревматологічними станами у стаціонарі.
- Проводити на практиці диференціальний діагноз основних синдромів, що трапляються у клініці невідкладних ревматологічних станів.

Основна (базова) література

1. Передерій В.Г., Ткач С.М. Основи внутрішньої медицини. Підручник. Том 1. Захворювання органів дихання, захворювання органів травлення, захворювання системи крові і кровотворних органів, захворювання ендокринної системи. – Вінниця: Нова книга, 2009 – 640с.
2. Передерій В.Г., Ткач С.М. Основи внутрішньої медицини. Підручник. Т.2. Захворювання системи кровообігу, ревматичні хвороби, захворювання нирок, загальні питання внутрішньої медицини. – Вінниця: Нова книга, 2009. – 784с.
3. Передерій В.Г., Ткач С.М. Основи внутрішньої медицини. Підручник. Т.3. Диференціальний діагноз і ведення хворих у клініці внутрішньої медицини. Гострі та невідкладні стани у клініці внутрішньої медицини – Вінниця: Нова книга, 2010. – 1006с.
4. Внутрішня медицина: Підручник: У 3-х т. – Т. 1 Хвороби системи кровообігу, хвороби органів травлення, хвороби крові і кровотворних органів / За ред. К.М. Амосової. – К., 2008. – 1056 с.
5. Внутрішня медицина: підручник: в 3 т. – Т. 2 Хвороби органів дихання, хвороби нирок, ревматичні хвороби /А.С. Свінціцький, Л.Ф. Конопльова, Ю.І. Фещенко та ін.; за ред. проф. К.М. Амосової. – К.: Медицина, 2009. – 1088с.
6. Внутрішня медицина: підручник: в 3 т. – Т. 3 Диференціальна діагностика при основних симптомах і синдромах у клініці внутрішніх хвороб / За ред. К.М. Амосової. – К., 20 . – с.
7. Руководство по нефрологии /под ред. А.И. Дядька, Е.А. Дядык. – К.: Четверта хвиля, 2011. – 598с.
8. Невідкладні стани в клініці внутрішніх хвороб [Текст] : навч. посіб.: у 2-х ч. Ч.1. Кардіологія, ендокринологія та ревматологія / Л. Н. Приступа, В. Г. Псарьова, В. В. Лаба [та ін.] ; за заг. ред. Л. Н. Приступи. - Суми : СумДУ, 2017. - 217 с.
9. Невідкладні стани в клініці внутрішніх хвороб [Текст] : навч. посіб.: у 2-х ч. Ч. 2. Пульмонологія, нефрологія, алергологія, гематологія та гастроентерологія / Л. Н. Приступа, В. Г. Псарьова, В. В. Лаба [та ін.] ; за заг. ред. Л. Н. Приступи. - Суми : СумДУ, 2017. - 219 с.
10. Внутрішня медицина: Терапія: підручник / Н. М. Середюк. — 4-те вид., стереотип. — К. : Медицина, 2013. — 688 с.
11. Національний підручник з ревматології /За ред. В.М. Коваленка, Н.М. Шуби. – К.: МОРІОН, 2013. – 672с.
12. Ендокринологія : підручник / П. М. Боднар, Г. П. Михальчишин, Ю. І. Комісаренко [та ін.]; за ред. П. М. Боднара. - 4-те вид., оновл. та доп. - Вінниця : Нова Книга, 2017. - 456 с.

Додаткова література

1. Внутрішня медицина: пульмонологія, кардіологія, гематологія: навч. посібник: у 3 т. Т.1. Пульмонологія / Л.Н., Приступа, В.Г. Псарьова, Н.В. Деміхова, Л.Б. Винниченко, В.В. Лаба, В.Ф. Орловський. – Суми: Вид-во СумДУ, 2009. – 195с.
2. Внутрішня медицина: пульмонологія, кардіологія, гематологія: навч. посібник: у 3 т. Т.2. Кардіологія / Л.Н., Приступа, В.Г. Псарьова, Н.В. Деміхова, Л.Б. Винниченко, В.В. Лаба, В.Ф. Орловський. – Суми: Вид-во СумДУ, 2009. – 214с.
3. Внутрішня медицина: пульмонологія, кардіологія, гематологія: навч. посібник: у 3 т. Т.3. Гематологія / Л.Н., Приступа, В.Г. Псарьова, Н.В. Деміхова, Л.Б. Винниченко, В.В. Лаба, В.Ф. Орловський. – Суми: Вид-во СумДУ, 2009. – 137с.
4. Діагностика та стандарти лікування захворювань органів дихання в практиці терапевта: навч. посібник / Н.І. Швець та ін. – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2011. – 632с.
5. Рациональная диагностика и фармакотерапия заболеваний органов дыхания / Ю.И.Фещенко, Л.А.Яшина, А.С.Свинцицкий [и др.]. – Справочник врача «Пульмонолог. Фтизиатр». – К.: ТОВ «Доктор-Медиа», 2013. – 572 с.
6. Екстрена та невідкладна медична допомога: підручник / М. І. Швед, А. А. Гудима, С. М. Геряк [та ін.] ; за ред. М. І. Шведа. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2017. – 448 с.
7. Невідкладні стани у практиці терапевта і сімейного лікаря / А. В. Єпішин, Н. А. Хабарова, П. Я. Шерстюк [та ін.] ; за заг. ред. А. В. Єпішина. – 2-ге вид., без змін. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2016. - 380 с.

8. Перша долікарська допомога: навч. посіб. / О. М. Кіт, О. Л. Ковальчук, І. С. Вардинець, А. О. Боб ; за заг. ред.: М. І. Шведа, Н. В. Пасечко. - 2-ге вид., без змін. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2016. - 336 с.
9. Внутрішня медицина: poradnik лікарю загальної практики: навч. посіб. / А. С. Свінцицький, О. О. Абрагамович, П. М. Боднар [та ін.] ; за ред. А.С. Свінцицького. - К. : Медицина, 2014. - 1272 с.
10. Сімейна медицина: у 3 книгах. – Книга 1. Загальні питання сімейної медицини: підручник / О.М. Гиріна, Л.М. Пасієшвілі, Г.С. Попік, А.С. Свінцицький та ін. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 672с.
11. Сімейна медицина: підручник у 3-х книгах. – Книга 2. Симптоми і синдроми у клініці внутрішніх хвороб / Л. С. Бабінець, О. М. Барна, С. В. Білецький [та ін.] ; за ред. О. М. Гиріної, Л. М. Пасієшвілі. - К. : Медицина, 2016. - 456 с.
12. Сімейна медицина: у 3 книгах. – Книга 3. Спеціальна частина. Поліпрофільність загальної лікарської практики: підручник (ВНЗ IV р. а.) / Л.С. Бабінець, П.А. Бездітко, С.А. Бондар та ін.; за ред. О.М. Гиріної, Л.М. Пасієшвілі – К.: Медицина, 2017. – 680с.
13. Екстрена та невідкладна медична допомога: навч. посібник / О. Ю. Бодулев, О. М. Дикий, А. І. Могильник [та ін.] ; за ред. Д.А. Шкурупія. - Вінниця : Нова Книга, 2017. - 240 с. + Гриф МОЗ.
14. Вибрані питання нефрології: навчальний посібник /за ред. Є.М. Нейка. – Івано-Франківськ: СІМІК, 2011. – 415с.
15. Клініко-діагностичне значення імунологічних тестів при ревматичних хворобах [Текст] : навч. посібник / В. М. Коваленко, Н. М. Шуба, Т. Д. Воронова [та ін.] ; за ред.: В. М. Коваленка, Н. М. Шуби. - К. : Рябоконь О. В., 2017. - 105 с.
16. Сиволап В.Д. Порушення ритму і провідності: навчально-методичний посібник. – Запоріжжя, 2016. – 193с.
17. Жарінов О.Й., Іванів Ю.А., Куць В.О. Функціональна діагностика. – К.: Четверта хвиля, 2018. – 736 с.
18. Электрокардиография: учеб. пос. / В. В. Мурашко, А. В. Струтынский. – 14-е изд. перераб. – М. : МЕД пресс-информ, 2017. – 360 с.
19. Заболевания сердечно-сосудистой системы у женщин / В. И. Волков, В. И. Строна; Ин-т терапии им. Л. Т. Малой АМН Украины; под ред. О. Я. Бабака. – К. : Четверта хвиля, 2011. – 480с.
20. Ройтберг Г.Е., Струтынский А.В. Внутренние болезни. Система органов дыхания. - Москва, МЕДпресс-Информ, 2015. - 512с.
21. Ройтберг Г.Е., Струтынский А.В. Внутренние болезни. Печень, желчевыводящие пути, поджелудочная железа. - Москва, МЕДпресс-Информ, 2016. - 632с.
22. Ройтберг Г.Е., Струтынский А.В. Внутренние болезни. Система органов пищеварения. - Москва, МЕДпресс-Информ, 2018. - 560с
23. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів / за ред.: Ю. М. Мостового. – 14-е вид., доп. і перероб. – Вінниця : Державна картографічна фабрика, 2012. – 575 с.
24. Серцево-судинні захворювання. Класифікація, стандарти діагностики та лікування за редакцією акад. Коваленка В.М., проф. Лутая М.І., Сіренка Ю.М., Сичова О.С., Київ, Моріон, 2018, 223 с.
25. Внутрішня медицина: підручник / К. О. Бобкович, Є. І. Дзись, В. М. Жебель та ін. — Вінниця : Нова Книга, – 2015. 328 с.
26. Электрокардиографическая диагностика і лікування в невідкладній кардіології / В.А.Скибчик, Я.В.Скибчик. – К: ТОВ “Люди в білому”, 2014. – 154 с.
27. Анестезіологія і реаніматологія, токсикологія. Нормативні директивні правові документи +протоколи / МОЗ України. – К.: МНІАЦ, 2016. – 608с.
28. Діагностика порушень внутрішньошлуночкової провідності О.Й. Жарінов, В.О. Куць, Г.П. Вережнікова, Н.О. Мохначова / Український кардіологічний журнал. - № 1. – 2013. – С. 107-115. Режим доступу: http://journal.ukrcardio.org/wp-content/uploads/2013/01/12_1_2013.pdf
29. Жарінов О.Й., Куць В.О., Мохначова Н.О., Грицай О.М. Діагностика атріовентрикулярних блокад. Показання до кардіостимуляції / Кардіохірургія та інтервенційна кардіологія.– 2015.– № 1.– С. 43–55. Режим доступу: file:///C:/Users/ADMIN/Downloads/karx_2015_1_8.pdf

30. Боев С.С., Доценко М.Я., Шехунова І.О., Герасименко Л.В. Особливості лікування порушень ритму серця при вагітності / Медицина неотложных состояний. - № 6. – 2017. С. 30-36. Режим доступу: [file:///C:/Users/ADMIN/Downloads/Medns_2017_6_6%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/ADMIN/Downloads/Medns_2017_6_6%20(1).pdf)

Рекомендації, настанови та накази

1. Рекомендації Асоціації кардіологів України з діагностики та лікування клапанних вад серця // Український кардіологічний журнал. - 2013. - N 1. - С. 15-32.
2. Бронхіальна астма. Хронічне обструктивне захворювання легень. в світлі сучасних рекомендацій GINA (2017), SIGN 153 (2016), GOLD (2017), NICE (2010) / Під ред. Ю.І. Фещенка. - К.: ТОВ «Доктор-Медіа-Груп», 2018. – 220 с
3. Рекомендации по имплантации электрических устройств при нарушениях ритма и проводимости сердца Рабочая группа по нарушениям ритма сердца / Ассоциации кардиологов Украины Авторы-составители: О.С. Сычев, А.И. Фролов, Ю.В. Зинченко, С.В. Лизогуб. Режим доступу: <http://ukrcardio.org/wp-content/uploads/2015/10/Recomendations-UAKElectrychni.pdf>
4. Наказ МОЗ України від 15.06.2016 № 597 «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної медичної допомоги «фібриляція передсердь» – Київ, 2016. Режим доступу: http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2016_597_fibrilPreds/2016_597_YKPMD_fibrPreds.pdf
5. Наказ від 03.07.2006 № 436 Про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю „Кардіологія” – Київ, 2006. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0436282-06>
6. Наказ МОЗ України від 24.05.2012 № 384 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при артеріальній гіпертензії" – Київ, 2012. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0384282-12>
7. Наказ від 03.03.2016 Київ № 164 «Уніфікований клінічний протокол первинної, екстреної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації. Гострий коронарний синдром без елевації ST». Режим доступу: http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2016_164_GKSbezST/2016_164_YKPMD_GKSbezST.pdf
8. Наказ МОЗ від 02.07.2014 № 455 «Уніфікований клінічний протокол первинної, екстреної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації. Гострий коронарний синдром з елевацією ST». Режим доступу: http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2014_455_GKS/2014_455%20YKPMD_GKS.pdf
9. Наказ МОЗ України від 02.03.2016 № 152 (зі змінами 23.09.2016 № 994) «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Стабільна ішемічна хвороба серця». Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/MOZ25649.html; http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20160923_0994.html
10. Наказ МОЗ України від 13.06.2016 № 564 «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Профілактика серцево-судинних захворювань». Режим доступу: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20160613_0564.html
11. Наказ МОЗ України від 15.06.2016 № 597 «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Фібриляція передсердь». Режим доступу: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20160615_0597.html
12. Наказ МОЗ України від 21.06.2016 № 614 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при легеневій гіпертензії" Режим доступу: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20160621_0614.html
13. Наказ МОЗ України від 15.01.2014 № 34 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги. 1.16. Уніфікований клінічний протокол екстреної медичної допомоги «Тромбоемболія легеневої артерії». Режим доступу: <http://www.medconsulting.com.ua/ua/nakazy-moz/nakaz-moz-ukrajini-vid-15012014-no-34-pro-zatverdzhennya-ta-vprovadzhennya-mediko-tehnologichnih-dokumentiv-zi-standartizatsiji-ekstrehoji-medichnoji-dopomogi>

14. Фібриляція предсердий: рекомендації 2019 года Режим доступу: <https://www.umj.com.ua/article/139210/fibrillyatsiya-predserdij-rekomendatsii-2019-goda>
15. Рекомендації по лечению сердечно-сосудистых заболеваний во время беременности 2018 г. Режим доступу: <https://www.umj.com.ua/article/129400/rekomendatsii-po-lecheniyu-serdechno-sosudistykh-zabolevanij-vo-vremya-beremennosti-2018-g>
16. Обморок: Рекомендації 2018 года по диагностике и лечению. Режим доступу: <https://www.umj.com.ua/article/127333/obmorok-rekomendatsii-2018-goda-po-diagnostike-i-lecheniyu>
17. Рекомендації Європейського товариства кардіологів (European Society of Cardiology, ESC) і Європейського товариства гіпертензії (European Society of Hypertension, ESH) з лікування артеріальної гіпертензії 2018р. / Пер. О. Сіренко; наук. редактор перекладу Ю. Сіренко. – К.: Видавець Заславський О.Ю., 2019. – 202 с.
18. Інфекційний ендокардит. Рекомендації з профілактики, діагностики та лікування інфекційного ендокардиту /Укладачі В.М. Коваленко, О.Г. Несукай. – К., Моріон, 2015. – 32с.
19. «Фібриляція передсердь» адаптована клінічна настанова, заснована на доказах. - Київ, 2016. Режим доступу: http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki_/2016_597_fibrilPreds/2016_597_AKN_fibrPreds.pdf
20. Лікування шлуночкових порушень серця та профілактика раптової серцевої смерті (2015) /Рекомендації Асоціації кардіологів України. – інтернет-ресурс: strazhesko.org.ua/upload/2014/02/20/pcc-2007-isp.doc
21. Рекомендації ESC по діагностиці та лікуванню гострої та хронічної серцевої недостатності 2016. Режим доступу: <https://www.escardio.org/Guidelines/Clinical-Practice-Guidelines/Acute-and-Chronic-Heart-Failure>
22. Діагностика та лікування гострої тромбоемболії легеневої артерії (2016) /Робоча група експертів Асоціації кардіологів України, Асоціації з невідкладної кардіології, Асоціації судинних хірургів, Асоціації кардіохірургів, Асоціації пульмонологів, Асоціації анестезіологів-реаніматологів України. – інтернет ресурс: http://journal.ukrcardio.org/wp-content/uploads/2016/02D/1_2d_2016.pdf
23. Клінічні рекомендації з діагностики та лікування гострої серцевої недостатності: оновлення (2014 року) Спільні рекомендації Асоціації кардіологів, Асоціації з невідкладної кардіології та Асоціації анестезіологів-реаніматологів України. – інтернет-ресурс: http://journal.ukrcardio.org/wp-content/uploads/2014/02D/3_2d_2014.pdf
24. Тромбоемболія легеневої артерії. Клінічна настанова, заснована на доказах / мультидисциплінарної робочої групи з опрацювання медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги. – Київ, 2016. Режим доступу: http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/KN/AKN_TLA.pdf
25. Рекомендації по лікуванню артеріальної гіпертензії ESH/ESC 2018. <http://ukrcardio.org/novi-rekomendatsiyi-vid-yevropejskogo-tovarystva-kardiologiv/>
26. Рекомендації ESC по діагностиці і веденню пацієнтів з захворюваннями перикарда 2015. Режим доступу: https://scardio.ru/content/Guidelines/ESC_Pericard_2015.pdf
27. Рекомендації ESC по діагностиці і лікуванню гіпертрофічної кардіоміопатії 2014. Режим доступу: https://scardio.ru/content/Guidelines/cardiomiopatiya_ESC_2014.pdf
28. Рекомендації з електрокардіостимуляції і серцевої ресинхронізуючої терапії. ESC 2013. Режим доступу: https://scardio.ru/content/Guidelines/ESC_2013_Kardiostim.pdf
29. Рекомендації ESC з реваскуляризації міокарда 2018. Режим доступу: <http://ukrcardio.org/novi-rekomendatsiyi-vid-yevropejskogo-tovarystva-kardiologiv/>
30. Рекомендації Асоціації кардіологів України з діагностики та лікування хронічної серцевої недостатності (2017) /Робоча група: Л.Г. Воронков (модератор), К.М. Амосова, Г.В. Дзяк, О.Й. Жарінов, В.М. Коваленко, О.В. Коркушко, О.Г. Несукай, О.С. Сичов, Ю.С. Рудик, О.М. Пархоменко. – інтернет-ресурс: http://journal.ukrcardio.org/wp-content/uploads/2018/03/1_3_2018.pdf
31. Дисліпідемії: діагностика, профілактика та лікування. Методичні рекомендації Українського товариства з атеросклерозу Асоціації кардіологів України, Київ 2017. – Автори - Співголови Українського товариства з атеросклерозу: проф. Мітченко О.І., проф. Лутай М.І. Переклад Європейських рекомендацій з дісліпідемій (ESC, 2016) здійснили: Мітченко О.І.,

Романов В.Ю., Ветрова О.Р., Ілюшина Г.Я., Кудла І.Л., Чулаєвська Н.М., Шкреба А.О., Штонда Ю.Е. Режим доступу: https://strazhesko.org.ua/upload/rekomendacii_ok.pdf

32. Рекомендації Асоціації кардіологів України з діагностики та лікування хронічної серцевої недостатності. Асоціація кардіологів України, Українська асоціація фахівців із серцевої недостатності. Київ: 2017. 65 с. Режим доступу: <http://strazhesko.org.ua/upload/rekomendaciyi-hsn-ab-ost.pdf>

33. Наказ МОЗ України від 11.04.2014 № 263 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при ревматоїдному артриті" – Київ, 2014. Режим доступу: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20140411_0263.html

34. Наказ МОЗ України 20.11.2015 № 762 Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. «Псоріаз, включаючи псоріатичні артропатії». – 54с. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/card/v0762282-15>

35. Наказ МОЗ України 11.04.2014 № 263 Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації. Ревматоїдний артрит. – 45с. Режим доступу: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20140411_0263.html

36. Аксиальний спондилоартрит (анкілозивний спондилоартрит). Клінічна настанова, заснована на доказах 2017. – 101с. http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/KN/AKN_AksS.pdf

37. Псоріаз, включаючи псоріатичні артропатії. Клінічна настанова, заснована на доказах (Оновлена). – 2016. – 224с. Режим доступу: http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/KN/KN_Psoriaz.pdf

38. Остеоартроз. Клінічна настанова. – 2017. – 481с. Режим доступу: http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/KN/AKN_Osteo.pdf

39. Терапія при болевом синдроме у пацієнтів с артритами и артрозами: общие рекомендации 2018 г. Режим доступу: <https://www.umj.com.ua/article/127998/terapiya-pri-bolevom-sindrome-u-patsientov-s-artritami-i-artrozami-obshhie-rekomendatsii-2018-g>

40. Наказ від 12.12.2004 № 593 Про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю "Нефрологія" – Київ, 2004. Режим доступу: <http://pharmasvit.com/nakaz-vid-12-12-2004-593-pro-zatverdzhennya-protokoliv-nadannya-medichno%D1%97-dopomogi-za-specialnistyu-nefrologiya-59634.html>

41. Наказ від 11.02.2016 Київ № 89 Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги пацієнтам з хронічною хворобою нирок V стадії із застосуванням гемодіалізу або перитонеального діалізу. Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/MOZ25736>

42. Протокол надання медичної допомоги хворим на Гострий та хронічний гломерулонефрит з сечовим та нефритичним синдромом. Режим доступу: <http://medstandart.net/browse/1661>.

43. Протокол надання медичної допомоги хворим з нефротичним синдромом (НС). Режим доступу: <http://medstandart.net/browse/1657>.

44. Протокол надання медичної допомоги хворим на швидкопрогресуючий гломерулонефрит. Режим доступу: <http://medstandart.net/browse/1659>.

45. Протокол надання медичної допомоги хворим на пієлонефрит. Режим доступу: <http://medstandart.net/browse/1656>.

46. Протокол надання медичної допомоги хворим з хронічною нирковою недостатністю. Режим доступу: <http://medstandart.net/browse/1660>.

47. Класифікація та уніфіковані клінічні протоколи первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги при захворюваннях стравоходу та шлунка. для лікарів-терапевтів, сімейних лікарів та гастроентерологів. – Ужгород, ДВНЗ «Ужгородський національний університет медичний факультет», 2015. – 61 с.

48. Наказ МОЗ України № 826 від 06.11.14. «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги. Аутоімунний гепатит». – Київ, 2014. – 33с Режим доступу: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20141106_0826.html

49. Наказ МОЗ України № 613 від 21.06.16. «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги. Вірусний гепатит В у дорослих». – Київ, 2016. – 46с Режим доступу: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20160621_0613.html
50. Наказ МОЗ України № 638 від 10.09.14. «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації. Хронічний панкреатит». – Київ, 2014. – 34с Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0638282-14>
51. Наказ МОЗ України № 90 від 11.02.16. «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги. Запальні захворювання кишечника (хвороба Крона, виразковий коліт)». – Київ, 2016. – 57с Режим доступу: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20160211_0090.html
52. Наказ МОЗ України від 31.10.2013 № 943 «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги. Гастроєзофагальна рефлексна хвороба». Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MOZ21218.html
53. Наказ МОЗ України від 13.06.2016 № 565 «Уніфікований клінічний протокол первинної медичної допомоги. Гикавка.» Режим доступу: http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2016_565_Gykavka/2016_565_nakaz_Gykavka.pdf
54. Наказ МОЗ України від 03.09.2014 № 613 «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги. Пептична виразка шлунку та дванадцятипалої кишки». Режим доступу: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20140903_0613.html
55. Наказ МОЗ України від 03.08.2012 № 600 «Уніфікований клінічний протокол первинної медичної допомоги. Диспепсія» Режим доступу: http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2012_600/19_07_2012_ukrmd.pdf
56. Цироз печінки та його ускладнення: практичні рекомендації 2018 р. Режим доступу: <https://www.umj.com.ua/article/136497/tsiroz-pechinki-ta-jogo-uskladnennya-praktichni-rekomendatsiyi-2018-r>
57. Хроническая диарея у взрослых: общие рекомендации по диагностике 2018 г. Режим доступу: <https://www.umj.com.ua/article/129256/hronicheskaya-diareya-u-vzroslyh-obshhie-rekomendatsii-po-diagnostike-2018-g>
58. Печеночные пробы: обновленные руководящие принципы. Режим доступу: <https://www.umj.com.ua/article/121465/pechenochnye-proby-obnovlennye-rukovodyashhie-printsipy>
59. Первичный билиарный холангит/цирроз печени: руководящие принципы лечения. Режим доступу: <https://www.umj.com.ua/article/123411/pervichnyj-biliarnyj-holangit-tsirroz-pecheni-rukovodyashhie-printsipy-lecheniya>
60. Наказ МОЗ України № 555 від 27 червня 2013 року «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги» «Ппульмонологія». – Київ, 2013. Режим доступу: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20130627_0555.html
61. Наказ МОЗ України від 21.06.2016 № 614 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при легеневої гіпертензії". Режим доступу: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20160621_0614.html
62. Наказ МОЗ України від 30.12.2015 № 916 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при медикаментозній алергії, включаючи анафілаксію". Режим доступу: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20151230_0916.html
63. Рекомендації ESC по діагностиці і веденню пацієнтів з гострою емболією системи легеневої артерії 2014. Режим доступу: <http://vnmed3.kharkiv.ua/wp-content/uploads/2015/02/TE.pdf>
64. Негоспітальна пневмонія у дорослих осіб: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, антимікробна терапія та профілактика. – Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах. - Київ, Національна академія медичних наук України, 2019. - 94 с. Режим доступу: <https://www.umj.com.ua/article/157209/negospitalna-pnevmoniya-u-doroslih-osib-etiologya-patogenez-klasifikatsiya-diagnostika-antimikrobna-terapiya-ta-profilaktika-adaptovana-klinichna-nastanova-zasnovana-na-dokazah-namn-ukrayini-2019>
65. Наказ МОЗ України від 08.10.2013 № 868 «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги. Бронхіальна астма». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0868282-13>

66. Наказ МОЗ України від 21.06.2016 № 614 «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Легенева гіпертензія у дорослих». Режим доступу: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20160621_0614.html

67. Наказ МОЗ України від 27.06.2013 № 555 «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації. Хронічне обструктивне захворювання легень». Режим доступу: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20130627_0555.html

68. Наказ МОЗ України від 08.09.2014 № 634 «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Саркоїдоз». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0634282-14>

69. Наказ МОЗ України від 15.07.2016 № 723 «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Муковісцидоз». Режим доступу: http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2016_723_Mukoviscidoz/2016_723_YKPMД_Mkvsz.pdf

70. Пневмоцистна пневмонія: оновлені клінічні рекомендації 2019 року. Режим доступу: <https://www.umj.com.ua/article/140712/pnevmoцистна-pnevmoniya-onovleni-klinični-rekomendat-siyi-2019-roku>

71. Наказ МОЗ України від 30.07.2010 № 647 "Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги хворим зі спеціальності "Гематологія" – Київ, 2010. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0647282-10>

72. Наказ МОЗ України від 02.11.2015 № 709 «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги. Залізодефіцитна анемія». Режим доступу: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20151102_0709.html

73. Наказ МОЗ України від 30.07.2010 № 647 «Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим на гостру лімфоїдну лейкемію». Режим доступу: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20100730_647.html

74. Наказ МОЗ України від 30.07.2010 № 647 «Клінічний протокол медичної допомоги хворим на фолієво-дефіцитну анемію». Режим доступу: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20100730_647.html

75. Наказ МОЗ України від 12.05.2016 № 439 «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Хронічний лімфоїдний лейкоз». Режим доступу: http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2016_439_HLL/2016_439_YKPMД_HLL.pdf

76. Наказ МОЗ України від 30.07.2010 № 647 «Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим на хронічну аутоімунну тромбоцитопенічну пурпуру». Режим доступу: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20100730_647.html

77. Наказ МОЗ України від 30.07.2010 № 647 «Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим на мієлодиспластичний синдром». Режим доступу: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20100730_647.html

78. Наказ МОЗ України від 30.07.2010 № 647 «Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим на гостру мієлоїдну лейкемію». Режим доступу: http://old.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20100730_647.html

79. Наказ МОЗ України від 02.11.2015 № 710 «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Множинна мієлома». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0710282-15>

80. Наказ МОЗ України від 29.07.2016 № 797 «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Первинний, постполіцитемічний, посттромбоцитемічний мієлофіброз». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0797282-16>

81. Наказ МОЗ України від 30.07.2010 № 647 «Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим на справжню поліцитемію». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0647282-10>

82. EASL Recommendations on Treatment of Hepatitis C. Clinical Practice Guidelines, 2018 – 51 p.
83. Celiac Disease. World Gastroenterology Organisation Global Guidelines. 2016. – 35 p.
84. Malfertheiner P., Megraud F., O'Morain C.A. et al. Management of *Helicobacter pylori* infection—the Maastricht V/Florence Consensus Report. *Gut*. 2016: 66(1), 1-26.